20 ՄԱՅԻՍ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 91(3257)

Ազգ
Azg

Սվերդլովսկի մարզում սպանվել են 3 հայաստանցիներ

ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վերխնյայա Պիշմա քաղաքում (Սվերդլովսկի մարզ) չորեքշաբթի հայտնաբերվել են երեք հայաստանցիների մարմիններ ծեծի բազմաթիվ հետքերով, հաղորդում է «Ինտերֆաքսը»: Նախնական տվյալներով, նրանք սպանվել են ծեծկռտոցի ընթացքում: Սվերդլովսկի մարզի իրավապահ մարմիններին հաջողվել է ձերբակալել հայերի եռակի սպանության բոլոր հինգ մասնակիցներին, հաղորդում է «Նովի ռեգիոնը»: Ինչպես հայտարարել են Սվերդլովսկի մարզային դատախազության մամլո ծառայությունում, Ուրալ փող աշխատելու եկած Հայաստանի երեք քաղաքացիներին սպանել են 17-20 տարեկան երիտասարդներ: Նրանք բոլորը Վերխնյայա Պիշմայի բնակիչներ են: Պարզվել է, որ սպանությունները կատարվել են հարբածության վիճակում, նպատակ ունենալով հափշտակել տուժածների ունեցվածքը: Նախաքննությունը քննում է նաեւ կատարված հանցագործությունների այլ տարբերակներ: Սվերդլովսկի մարզի հայ համայնքի ղեկավարությունը արդեն տեղեկացված է հայրենակիցների մահվան հանգամանքների մասին: Գործերի քննությունը վերցված է Սվերդլովսկի մարզի դատախազի հատուկ հսկողության տակ:

Փոխանակման կետերը դժգոհում են Կենտրոնական բանկի քաղաքականությունից

ԿԲ-ն հայտարարում է, որ շարունակելու է կանխիկ գործառնությունների դաշտը կանոնակարգող քաղաքականությունը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Տիգրան Մեծի պողոտայի փոխանակման կետերը երեկ մեկժամյա գործադուլի էին դիմել՝ բողոքելով նախօրեին 17 փոխանակման կետերին լիցենզիայից զրկելու որոշման դեմ: Նրանք անարդար էին համարում իրենց նկատմամբ Կենտրոնական բանկի վարած քաղաքականությունը: Ինչն էին փոխանակման կետերի ներկայացուցիչները համարում անարդար, եւ որո՞նք էին նրանց բողոքի պատճառները: Այս հարցերն ուղղեցինք լիցենզիայից զրկված եւ դեռեւս աշխատանքը շարունակող արտարժույթ փոխանակողներին: Մեր առաջին զրուցակցի անունը չի ձայնագրվել.

- Ամսի 17-ին ստուգում է եղել, ամեն ինչ նորմալ է եղել: Հաջորդ օրը խախտում են հայտնաբերել՝ իբր դռներին ցուցիչ տեղադրված չէ: Ինձ համար դեռեւս որոշում կայացված չէ: Ես չգիտեմ, դա խախտում կհամարեն եւ կփակե՞ն: Ես հարցրել եմ, թե հնարավո՞ր է դրա համար փակեն, ասել են, այո, հնարավոր է:

Սանամյան Էդուարդ - Փոխանակման կետը փակվեց ինկասացիայի թերթիկի պատճառով: Դրամապահոցը ստուգեցին եւ չասացին՝ անցավ, թե՞ չանցավ: Մինչեւ հիմա անհայտ է, որովհետեւ ԿԲ խորհրդի նիստում է դա որոշվելու:

Տես էջ 4

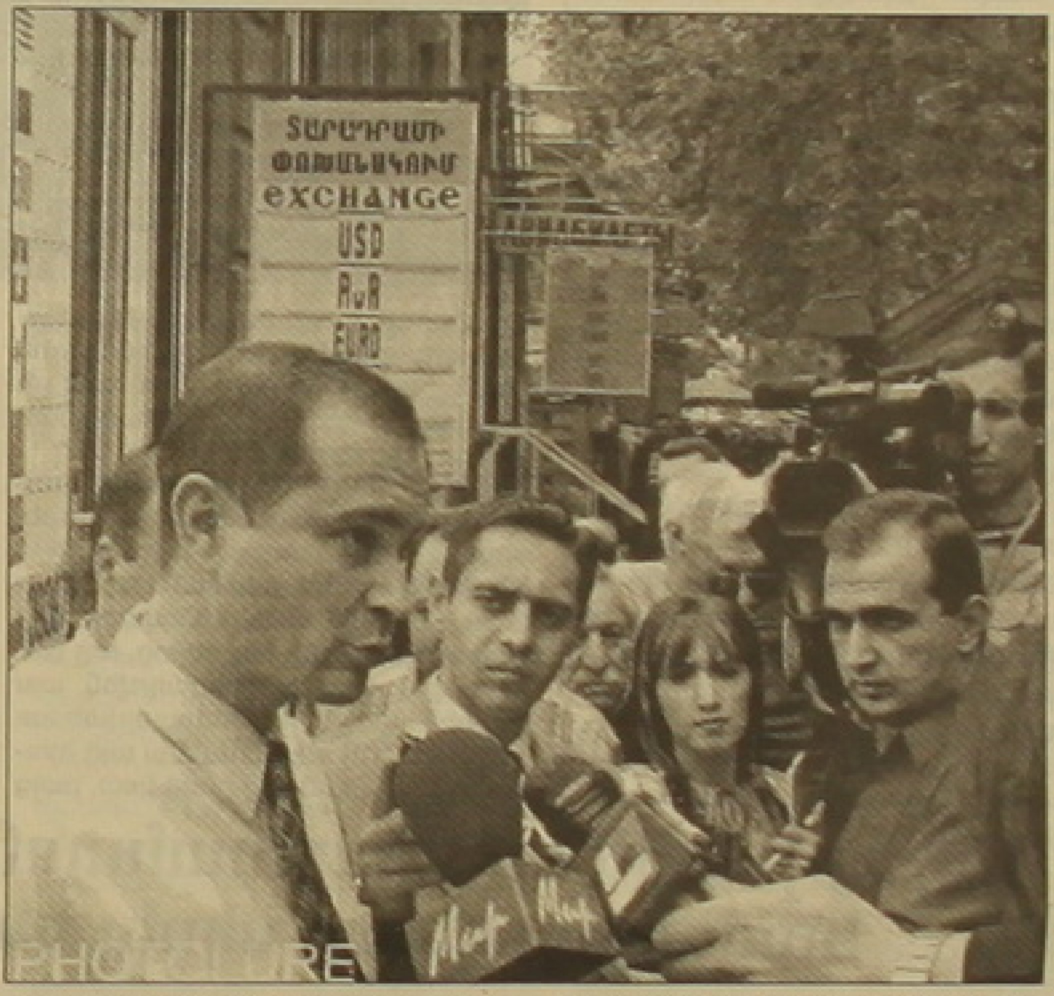

www.azg.am

Չորս տարում 1,5 միլիոնից ավելի ընթերցող

«Ազգի» ռեկորդը մնում է չգերազանցված

«Ազգի» ինտերնետային էջի այցելուների թիվը երեկ անցավ 1,5 միլիոնը: 2001 թ. հունվարից կատարվող հաշվարկների համաձայն, Հարավային Կովկասում ինտերնետային թերթերի վարկանիշների կտրվածքով **«Ազգը»** մնում է առաջինը: 1,5 միլիոն այցելու ունեցած ինտերնետային էջում արդեն կարդացված է 8 մլն 300 հազարից ավելի հոդված, ընդ որում դրանց գերակշիռ մասը՝ հայերեն տարբերակում:

Չորս լեզվով ինտերնետային էջում հոդվածներ տեղադրող **«Ազգն»** ավելի շատ ընթերցում են հայերենից հետո ռուսերենով, ապա՝ անգլերենով եւ նոր միայն թուրքերենով: Վերջին տարբերակի այցելուների թիվն օրական անցնում է 100-ը:

Հետաքրքրական է վիճակագրությունը նաեւ աշխարհի տարբեր տարածաշրջաններից ինտերնետային **«Ազգի»** ընթերցողների վերաբերյալ: Մասնավորապես Հայաստանից օրական **«Ազգի»** ինտերնետային տարբերակն ընթերցում են 250-300 հոգի, Ռուսաստանից՝ մոտ 150, իսկ հիմնական ընթերցողները, որքան էլ արտառոց թվա, Եվրոպայից են, ԱՄՆ-ից եւ Կանադայից: Ամեն դեպքում, բոլոր այն երկրներում, որտեղ հայ կա եւ ինտերնետային ծառայություններ, **«Ազգի»** ինտերնետային էջը կարդացվում է:

Բազմաթիվ նամակներ են օրական ստացվում **«Ազգի»** էլեկտրոնային փոստով: Վերջին մի քանի օրում «Google» որոնման համակարգում ի հայտ եկած հակահայկական կայքի առնչությամբ մի քանի տասնյակ շնորհակալական նամակներ են ստացվել՝ հիշատակված երեւույթի նկատմամբ թերթի ցուցաբերած վերաբերմունքի համար: Ի դեպ, ավելացնենք, որ շնորհիվ «Google» որոնման համակարգին ուղղված բողոքների եւ **«Ազգի»** հրապարակումների, հիշատակված համակարգից ոչ միայն անհետացավ հակահայկական կայքի լինկը, այլեւ ինքը՝ հակահայկական ինտերնետային կայքը: Մեր տվյալներով, այն անվճար սերվերի ադմինիստրացիան, որտեղ տեղադրված էր վիրավորանքներով լի հակաքրիստոնեական եւ հակահայկական կայքը, եւս վերացրել է հիշատակված կայքը՝ որպես հակահայկական պրոպագանդայի միջոց:

Ա. Հ.

Ռուսական տեխնիկայի մի մասը Վրաստանից կտեղափոխվի Հայաստան

Ռուսաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի գեներալ Յուրի Բալուեւսկին երեկ հայտարարել է, որ Վրաստանից դուրս բերվող ռուսական բազաների մի մասի ռազմական տեխնիկան եւ գույքը կտեղափոխվեն Հայաստան: Նա նշել է, որ մոտ ժամանակներս Վրաստանի հետ կհամաձայնեցվեն բազաների դուրսբերման կարգը, ժամկետներն ու փոխադարձ պարտավորությունները:

Քըրք Քըրքորյանը Հայաստանում

Աղետի գոտում ավելի՞ տեղեկացված են

«Քըրք Քըրքորյանն իսկապես Երեւանում է եւ մի քանի օր դեռ մնալու է Հայաստանում», երեկ ընդամենը այսպիսի տեղեկություն հաջողվեց հայթայթել ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից:

Զարմանալի է, բայց մինչեւ մեր մեծահարուստ հայրենակցի ժամանումը այս մասին առավել բովանդակային տեղեկություն մենք ստացել էինք աղետի գոտու բնակիչներից: Սպիտակում արդեն սրտատրոփ սպասում են բնակարանաշինական նոր ներդրումների: Այդ տեղեկությունը եւս հավաստի կարելի է համարել, ինչպես նրա ժամանման լուրը, որին սկզբում թերահավատությամբ վերաբերվեցինք:

Երեկ լուրը հաստատվեց նաեւ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի կողմից, որ Հանրային հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, թե մեծ բարերարի այցը եղել է չնախատեսված եւ կրում է անձնական բնույթ: Նա Երեւան է ժամանել Կաննից, որտեղ հետեւել է 58-րդ փառատոնին: Երեկ ցերեկը բարերարը շրջագայել է մայրաքաղաքի կենտրոնական մասում եւ, ըստ Վ. Օսկանյանի, լավ տպավորություն է ստացել փոփոխություններից: Օրվա ընթացքում Քըրքորյանը հասցրել է հանդիպում ունենալ հանրապետության նախագահի եւ արտգործնախարարի հետ:

Իրազեկ շրջանակներում տիրող կարծիքն այն է, որ եթե պրն Քըրքորյանը դժգոհ լիներ «Լինսի» ծրագրով նախորդ տարիներին իրականացված վերաշինման ու վերակառուցման աշխատանքներից, ապա այս այցելությունը, թեկուզ խիստ անձնական բնույթի, չէր կատարի:

Կ. Գ.

«Ադրբեջանի դրությունն ընդունելի չի Թուրքիայի համար»

Ադրբեջանի խորհրդարանի խոսնակ Մուրթուզ Ալեսքերովի հետ հանդիպման ժամանակ Թուրքիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ Իլքեր Բաշբուղը երեկ ասել է, որ Ադրբեջանի դրությունը, մասնավորապես Հայաստանի կողմից Լեռնային Ղարաբաղի եւ նրա հարակից շրջանների բռնազավթումը ընդունելի չէ Թուրքիայի համար: «Թուրքիան շարունակելու է բոլոր ջանքերը գործադրել այդ բռնազավթումը վերացնելու համար», հայտարարել է նա: Մեկնաբանելով հայ-թուրքական հարաբերությունները նա նշել է, որ 2 երկրներն ունեն 2 խնդիր՝ առաջինը «Լեռնային Ղարաբաղի բռնազավթումն է» Հայաստանի կողմից, երկրորդը՝ «հայերի անհիմն պնդումները ցեղասպանության վերաբերյալ»: «Վստահ եմ, այդ երկրի հասարակությունն ու ղեկավարությունը տարբեր կերպ են մտածում», ավելացրել է Բաշբուղը: Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղը նա համարել է չափազանց կարեւոր տարածաշրջանի ապագայի համար. «Մենք կձեռնարկենք բոլոր քայլերը նավթամուղի անվտանգության համար, քանի որ մեր 3 երկրների թշնամիները կարող են այն ոչնչացնել»: Ադրբեջանի խորհրդարանի խոսնակն իր հերթին հայտնել է, որ Թուրքիան Հայաստանի հետ սահմանը չի բացի, քանի դեռ վերջինս «զորքերը դուրս չի բերել զավթած տարածքներից»:

Իրաք կմեկնեն 300 վրացի զինծառայողներ

Այսօր Վրաստանի պաշտպանության նախարարության առաջին հետեւակային բրիգադի 11-րդ գումարտակը կմեկնի Իրաք: «Ռեգնում» գործակալության հաղորդմամբ, այդ առիթով արարողություն տեղի կունենա Վազիանում, որտեղ տեղակայված են Վրաստանի ռազմական բազաները: 11-րդ գումարտակի 300 զինծառայողներ կփոխարինեն Իրաքում գտնվող վրացի «կոմանդոսներին» եւ 6 ամիս կծառայեն Բաքուբա քաղաքում եւ նրա շրջակայքում:

Գիտաժողով Ստամբուլում

«Օսմանյան հայերը կայսրության անկման շրջանում. գիտական պատասխանատվություն եւ ժողովրդավարության հարցեր»

Մայիսի 18-ին ինտերնետային «Հայ թերթը» Ստամբուլից տեղեկացնում է «Օսմանյան հայերը կայսրության անկման շրջանում. գիտական պատասխանատվություն եւ ժողովրդավարության հարցեր» գիտաժողովի մասին: Այս միջոցառումը մայիսի 25-27-ը կիրականացվի Ստամբուլում, «Բոսֆորի» համալսարանի մշակույթի կենտրոնի մեծ դահլիճում: Գիտաժողովի կազմակերպիչներն են «Բիլգի», «Սաբանջը» եւ «Բոսֆորի» համալսարանները: Աշխատանքային լեզուն կլինի թուրքերեն, զեկուցումներով հանդես կգան միմիայն Թուրքիայի գիտնականները:

Թերեւս այդ գիտնականներից պետք է առանձնացնել ապրիլի 20-21-ը Երեւանում հրավիրված «Ծանրագույն հանցանք, ծայրագույն մարտահրավեր. ցեղասպանությունն ու մարդու իրավունքները» միջազգային համաժողովի մասնակից, «Բիլգի» համալսարանի համեմատական գրականության ամբիոնի վարիչ Մուրադ Բելգեին, «Սաբանջը» համալսարանի պատմության ծրագրի համակարգող Հալիլ Բերքթային, ինչպես նաեւ «Բոսֆորի» համալսարանի պատմության ամբիոնի վարիչ Սելիմ Դերինգիլին, որը նույնպես Հայոց ցեղասպանության փաստն ընդունելու հակումներ է ցուցաբերում:

Ինչ վերաբերում է քննարկումների մասնակիցներին, ապա նրանց մեջ էլ առանձնանում են ԱՄՆ-ից հրավիրված Ջաներ Աքչամը եւ Ֆաթմա Մյուգե Գյոչեքը, Գերմանիայից՝ Ֆիքրեթ Ադանըրը, Ֆրանսիայից՝ Ստեֆանոս Երասիմոսը, ինչու չէ՝ նաեւ «Բիլգի» համալսարանից Մեթե Թունչայը: Ընդհանուր առմամբ, գիտաժողովի 10 նիստերում կընթերցվի ավելի քան 30 զեկուցում:

Հ. Չ.

Ընտրական օրենսգիրքը Վենետիկից հետո

Ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու օրենքի նախագիծը երեկ երկրորդ ընթերցմամբ ընդունվեց խորհրդարանում: Նախագծի քննարկումները նախորդ օրն ընդամենը 1 ժամ տեւեցին, եւ այդքան վիճարկումների առիթ դարձած օրենքի նախագծի երկրորդ ընթերցումը բավական սրընթաց ավարտ ունեցավ: Նախագծում տեղ էին գտել նաեւ 44 նոր հոդվածներ, որոնց քվեարկումը, բնականաբար, կայացավ առաջին ընթերցման ռեժիմով:

Նախորդ օրը մինչեւ ուշ երեկո եւս շարունակվում էր աշխատանքը փոփոխությունների նախագծի վրա, եւ երեկ քվեարկված տարբերակը նույնպես տարբեր էր նախորդ օրը ներկայացվածից:

«Ըստ էության Վենետիկի հանձնաժողովի բոլոր առաջարկներն ընդունվեցին: Դեռեւս քննարկվելիք խնդիրը ընտրական հանձնաժողովներ կազմելու սկզբունքն է, որը որոշվեց լուծել ՀՀ նախագահին, ֆրակցիաներին մեկական ներկայացուցիչ հատկացնելու սկզբունքով: «Ժողպատգամավոր» խմբին եւ քաղաքական համաձայնության արդյունքում մեկ տեղ է հատկացվել: Սակայն սա անցումային դրույթ է, եւ ԱԺ ընտրություններից հետո այդ իրավունքը անցնելու է ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդին», «Ազգին» երեկ ասաց Մհեր Շահգելդյանը:

Ընդլայնվել են վստահված անձանց, դիտորդների լիազորությունները: Վստահված անձինք խորհրդակցական ձայնի իրավունքով ընտրական գործընթացին հետեւելու հնարավորություն են ստանալու: Քվեաթերթիկներն ավելի պաշտպանված են դառնալու, ներդրվելու են ծակոտկեն քվեաթերթիկներ, որոնք կարուսելային պտույտները բացառելու առավելություն պիտի կատարեն:

Մի քանի աստիճանի պաշտպանվածության մեխանիզմ է նախատեսվում քվեաթերթիկների փաթեթավորման համար:

Մատներն անգույն թանաքով թանաքոտելու ոչ հաճելի գործողությունը (մի մատին 2 անգամ քվեարկելու հնարավորությունից զրկելու համար) օրինագծից դուրս է հանվել՝ հայկական պատգամավորական մենթալիտետը վճռականորեն մերժել է դա: Նախորդ օրը երեկոյան ընդունված լրացումների մեջ է նաեւ ՄԱԿ խմբակցության ղեկավար Գուրգեն Արսենյանի առաջարկը՝ փաթեթավորումից հետո քվեաթերթիկները մեկանգամյա օգտագործման արկղերում տեղավորելու վերաբերյալ:

Գործելու եւ ստեղծվելու է ընտրողների ազգային ռեեստր:

Բոլոր քաղաքական ուժերի ու կազմակերպությունների տրամադրության տակ կլինի ընտրողների մեկ ընդհանուր ցուցակ՝ ողջ ընտրազանգվածի պատկերով: Բողոքարկելու եւ ճշգրտումներ անելու ավելի իրական հնարավորություններ կստեղծվեն:

Ներառվել է նաեւ Արշակ Սադոյանի առաջարկը պետական, տեղական ինքնակառավարման մարմինների պատասխանատվության դրույթը օրենքում ամրագրելու համար:

Ժողովրդավար երկիր կառուցելու գլխավոր հույսը ընտրություններից թե՛ շահած, թե՛ տուժած քաղաքական ուժերը կապում են հնարավորինս կատարյալ ընտրական օրենքի հետ: Կեղծված ընտրություններից հետո օրինավոր երկրի ստեղծման մասին մտածելն անգամ անհեթեթություն է: Հակառակը, ավելի են սրվում հարաբերությունները հաղթած ու պարտված քաղաքական ուժերի միջեւ, ընտրախոստումներից մտապես անբավարար վիճակում գտնվող նախկին ընտրազանգվածը չի վստահելու նոր իշխանությանը, որին 5 հազար դրամով ու 2 կգ ձեթով վաճառել է իր ձայնը:

Միշտ էլ վտանգվելու են արդար ընտրությունները, քանի որ Հայաստանում իշխանության ձգտում են մարդիկ, որոնք շատ հեռու են քաղաքականությունից:

Եվ քանի դեռ չեն լուծվել մարդկանց սոցիալական կարիքները, նրանք միշտ էլ ընտրակաշառքի զոհ ու թիրախ են լինելու խորհրդարանը կամ իշխանական լծակներն անձեռնմխելիության տանիք դարձրած մարդկանց համար:

Այդ ամենը ոչնչացնելու քաղաքական կամք է հարկավոր, որի մասին օրենքում ընդունված չէ հիշատակել, եւ քանի դեռ չկա այն, ոչ մի Վենետիկ չի փրկի մեզ իր նույնիսկ ամենաբարձր գնահատականներով:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Քանդում են Աբովյան 1/4 շենքի ճակատի վերջին բեկորները

Մայրաքաղաքի պատմաճարտարապետական հուշարձան համարվող Աբովյան 1/4 շենքը քանդելուց հետո շենքի սեփականատերը, որը, մեր ունեցած տեղեկություններով, Երեւանի քաղաքապետարանն է, անցել է ճակատային մասի վերջին համարակալված բեկորների քանդմանը: Այսպես մեր քաղաքում ավելի ու ավելի է արմատավորվում ինքնագլուխ գործունեությունն ու անօրինականությունը, որի փայլուն օրինակն է տալիս հենց ինքը՝ նորին մեծություն քաղաքապետարանը: Իսկ մենք՝ երեւանցիներս, պարզվում է, միամիտ ենք այնքան, որ բողոքի ակցիաներ ենք կազմակերպում քաղաքապետարանի շենքի մոտ՝ պահանջելով օրենք, իրավունք, պատմական շենքերի խնամք եւ մեզանում զուտ ձեւականորեն գոյություն ունեցող այլ բաներ:

Շենքի սեփականատեր հայտարարված ամերիկահայ Նազարեթ Բերբերյանին քաղաքապետարանը տվել է միայն կառուցապատման եւ իրացման իրավունք ու նա քանդված շենքի տեղում կկառուցի հյուրանոց, որի ճակատային մասում կտեղադրվեն այս պահին հանվող համարակալված քարերը: Թե ինչ տեսք կունենա այդ հյուրանոցը, ժամանակը ցույց կտա, բայց խնդիրն այստեղ այլ է: Կառուցապատում անվան տակ մեր քաղաքում քանդվում են շենքեր, որոնցից տասնապատիկ անշուքները նախանձելի խնամքով պահպանվում են մեր հարեւան Թբիլիսիում: Իսկ մեր երկրում քաղաքային իշխանությունը խախտում է պատմության ու մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության ու օգտագործման ՀՀ օրենքը, որի համաձայն հուշարձանի պահպանության համար պատասխանատու է սեփականատերը, իսկ հսկողությունն իրականացնում է հուշարձանների պահպանության գործակալությունը: Նույն օրենքի պահանջով, սեփականատերը հուշարձանների պահպանության գործակալությանը պետք է հանձնի հուշարձանի պահպանական պարտավորագիր, որտեղ նշվում են նրա բոլոր իրավասություններն ու պարտականությունները: Պարտավորագրեր հանձնելու դեպքում մեր քաղաքում կամայական քանդումներ չէին լինի, այնպես որ, ինչպես Աբովյան 1/4, այնպես էլ մյուս շենքերը քանդվում են հենց իշխանավորների նախաձեռնությամբ:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Համերն» ու «ժիգուլին»՝ նույն արշինով

Խորհրդարանն այսօր բուռն վիճաբանությունների ուղեկցությամբ քննարկեց նաեւ վարչական իրավախախտումների օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու օրենքի նախագիծը: Խոսքը մասնավորապես վերաբերում էր վարորդների կողմից տրանսպորտային երթեւեկի կանոնների խախտմանը: Սակայն խախտումների դեպքում նախատեսվող տուգանքների չափի վերաբերյալ տրամագծորեն հակառակ տեսակետներ ունեին նախագիծը ներկայացնող կողմի եւ հատկապես «Օրինաց երկրի» ներկայացուցիչները:

Արդարադատության խորհրդի նախարարի խորհրդական Գեւորգ Կոստանյանի պնդմամբ, նոր օրինագիծը դրական լիցքեր ունի, քանի որ զսպում է վարորդին պատժող պետավտոտեսչի ախորժակը: Նա այլեւս կամայական տուգանքներ չի նշանակի 3-10 հազար դրամի սահմաններում: «Այս փոփոխությունն անհրաժեշտ է սահմանափակելու պետավտոտեսչի կամայականության դրսեւորումները մեր քաղաքացիների նկատմամբ»:

Առաջարկվող մյուս փոփոխությունը վերաբերելու է երթեւեկության եռուն կետերում տեսամագնիտոֆոններ, շրջիկ տեսախցիկներ տեղադրելուն, իբրեւ վարորդի զանցանքի փաստման իրական միջոցներ: Եթե վարորդը չի արձագանքի պետավտոտեսչի նախազգուշացմանը, ապա տուգանքի չափը միանգամից կդառնա 100 հազար: Եթե նա, այնուամենայնիվ, հրաժարվի վճարել, բռնագանձումը կկատարվի դատարանի միջոցով: Մգեցված ապակիներով քաղաքում երթեւեկող շքեղ մեքենաների տերերին սպասվում է 100 հազար դրամ տուգանք, մինչ այդ նրանք վճարում էին միայն 1000 դրամ:

Գեւորգ Կոստանյանը պատգամավորների բացասական արձագանքը բացատրեց այսպես. «Այս օրենքն ուղղված է խիստ վճարունակ անձանց իրավունքները սահմանափակելուն, քանի որ 100 հզ. դրամը շատ շատերին ձեռնտու լինել չի կարող: Պատգամավորներից շատ-շատերն ունեն մգեցված եւ վարագուրապատ մեքենաներ, որոնցից չեն ուզում հրաժարվել»:

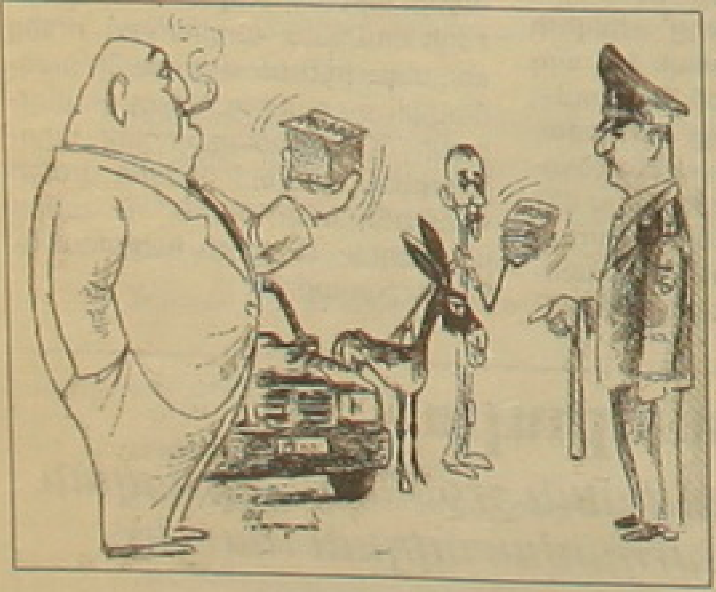

«Մենք ընդհանրապես դեմ ենք այս օրենքի նախագծին: Վարորդների միջեւ տարանջատում չի արվում՝ տրակտորի՞ վարորդ է, թե «Մերսեդեսի»: Պատժաչափերը շատ են խստացվել: Սահմանված 3-10 հզ. տուգանաչափերն առաջարկվում է դարձնել 100 հզ. դրամ, օրինակ, լուսային կամ ձայնային ազդանշանների համար ոչ սահմանված մոդելներ տեղադրելու համար, բայց պարզ է, որ «Մերսեդեսի» կամ «Համերի» վարորդին չեն կանգնեցնելու, եւ կուժն ու կոլան էլի կոտրվելու է խեղճուկրակի վրա», ասում է պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Հովհաննես Մարգարյանը:

Իսկ Սամվել Բալասանյանն ընդհանրապես առաջարկեց նախագիծը հետ ուղարկել կառավարություն:

Կ. Դ.

Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում քաղաքապետի հավակնորդները սկսել են պայքարը

Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի քաղաքապետի ընտրությունները մտել են վճռորոշ փուլ: Համայնքում արդեն սկսվել է նախընտրական արշավը: Թաղապետի պաշտոնի համար պայքարում են երկու թեկնածուներ՝ գործող թաղապետ Աղվան Գրիգորյանը եւ անկուսակցական Սամվել Հովսեփյանը:

Ներկայիս թաղապետ Աղվան Գրիգորյանի թեկնածությունը պաշտպանում է Հանրապետական կուսակցությունը, ավելի ճիշտ՝ այդ կուսակցության անդամ, Մալաթիայի գյուղմթերքների շուկայի, թիվ 6 հացի գործարանի եւ մի շարք այլ օբյեկտների սեփականատեր, նույն համայնքից ընտրված ԱԺ պատգամավոր Հակոբ Հակոբյանը: Իսկ դա նշանակում է, որ տվյալ ընտրություններում, բացի վարչական լծակներից, Աղվան Գրիգորյանի օգտին է աշխատելու համայնքի խոշոր բիզնեսը: Հայտնի է, որ Հակոբ Հակոբյանի շրջապատին է պատկանում նաեւ Երեւանի խոշորագույն՝ Մալաթիայի տոնավաճառը: Առայժմ հստակ չէ համայնքի բնակիչ, հանրապետական մասշտաբի օլիգարխ, խոշորագույն ներկրող Սամվել Ալեքսանյանի դիրքորոշումը:

Սամվել Հովսեփյանը մասնակցել է ղարաբաղյան պատերազմին, եղել է «Արծիվ» գումարտակի կազմում, երեք անգամ վիրավորվել է: Սամվել Հովսեփյանին աջակցողների թվում են ինչպես իշխանական կոալիցիայի, այնպես էլ ընդդիմադիր կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, երկրապահ կամավորականներ, անկուսակցականներ: Կոնկրետ որեւէ կուսակցության պաշտոնական աջակցության մասին հայտնի չէ: Սամվել Հովսեփյանն ակնկալում է ստանալ ընտրողների բոլոր խավերի աջակցությունը: Իր նախընտրական բուկլետում նա համայնքի բնակիչներին կոչ է արել զերծ մնալ ընտրակաշառքներին խաբվելուց եւ արդար ընտրություններին զորավիգ լինելու վճռականություն է հայտնել:

Աղվան Գրիգորյանի կողմնակիցները դեռեւս ակտիվ նախընտրական գործողություններ չեն ձեռնարկել: Այսինքն, չեն բաժանել նախընտրական բուկլետներ եւ կարծես թե չեն շտապում հանդիպումներ ու այլ միջոցառումներ կազմակերպել: Փոխարենը ակտիվություն է դրսեւորվում այլ ուղղությամբ: Նախընտրական արշավի առաջին օրը Սեբաստիա փողոցի ողջ երկայնքով փակցված Սամվել Հովսեփյանի նախընտրական պլակատները հաջորդ օրն անհետացել էին:

Ընտրությունները պետք է տեղի ունենան հունիսի 5-ին: Դրանց արդյունքների մասին կանխատեսումներ անելը դեռ վաղ է, բայց ներկայումս եւ անգամ մինչեւ թեկնածուների առաջադրումը, դժգոհությունը գործող թաղապետից ակնհայտ էր: Հատկապես եթե նկատի ունենանք, որ նա հաջորդեց իսկապես անառարկելի հեղինակություն ունեցող եւ սոցիալական լուրջ միջոցառումներ իրականացնող հանգուցյալ թաղապետ Վահան Զատիկյանին: Աղվան Գրիգորյանի համար այս ընտրությունները կլինեն երրորդը, եւ համայնքի բնակիչները լիարժեք իրավունք ունեն նրա 6 տարվա գործունեությունից տեսանելի արդյունքներ պահանջել: Այս հանգամանքը կարող է առավելություն լինել Սամվել Հովսեփյանի համար, որն առաջին անգամ է մասնակցում նման ընտրությունների:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայկական ֆիլմերի փառատոն ԱՄՆ-ում

Սան Ֆրանցիսկոյում եւ Նյու Յորքում շարունակվում են հայկական ֆիլմեր ներկայացնող բազմաթիվ միջոցառումները: Ինչպես հաղորդում են «Սան Ֆրանցիսկոյի հայկական ֆիլմերի փառատոն 2006» գրասենյակից, մյուս տարվա փետրվարին Սան Ֆրանցիսկոյում տեղի կունենա հայկական ֆիլմերի փառատոն:

Փառատոնը միջոց է՝ ներկայացնելու աշխարհասփյուռ հայ մշակույթն իր տարբեր դրսեւորումներով: Փառատոնին կարող են մասնակցել ինչպես Ամերիկայում, այնպես էլ ողջ աշխարհում նկարահանված ֆիլմեր՝ վավերագրական, խաղարկային, կարճամետրաժ, էքսպերիմենտալ եւ այլ ժանրերի: Փառատոնի գրասենյակից հայտնում են նաեւ, որ ցանկացողներն իրենց ֆիլմերը կարող են ներկայացնել մինչեւ այս տարվա հունիսի 15-ը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Էրդողանը պատրաստվում է դատական գործ հարուցել Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող երկրների դեմ

Նրա պատրաստակամությունը հաստատում է արտգործնախարար Գյուլը

Եվրոխորհրդի անդամ երկրների վարշավյան գագաթաժողովում ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ելույթին Թուրքիայի վարչապետը նախ արձագանքել էր մայիսի 16-ին՝ մամուլի «չծրագրված» ասուլիսում, ապա մայիսի 17-ի իր երկրորդ ելույթում: **«Ազգը»** նախավերջին 2 համարներում անդրադարձել է նրա արձագանքներին: Պարզապես նշենք, որ մայիսի 18-ին, վերադառնալով Վարշավայից, վարչապետ Էրդողանը 3-րդ անգամ արձագանքեց, ընդ որում «Արդարություն եւ բարգավաճում» խմբակցության Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի շենքում հրավիրված նիստում:

Նշված երեք արձագանքներում էլ Էրդողանը կրկնում էր ինքն իրեն եւ դրանցում Քոչարյանի ելույթին հակադրելիս միաժամանակ սպառնում էր այն երկրներին, որոնց խորհրդարանները Հայոց ցեղասպանության ճանաչման որոշում էին ընդունել: Ինչո՞ւ: Մինչ հարցին անդրադառնալը նշենք, որ խմբակցության անդամները հարցրել են Էրդողանին, թե ինչո՞ւ նա իսկույն չի պատասխանել Հայաստանի նախագահի ելույթին, իսկ նա ասել է. «Երկկողմ հանդիպման պատճառով ելույթի պահին դահլիճում չէի»:

Միաժամանակ վարչապետ Էրդողանն այդ նիստում անուղղակիորեն հաստատել է, որ «Լեռնային Ղարաբաղի 7 շրջաններից դուրս գալու» Հայաստանին վերագրվող պատրաստակամությունն ընդամենը կեղծիք է՝ մասնանշելով. «Սահմանները փակ են: Ադրբեջանը Հայաստանի հետ դժվարություններ ունի: Կա (գրավյալ) 7 շրջան: Հայտնի չէ, թե նրանք այս 7 առանձին շրջաններից ո՞րն են ազատելու»:

Ինչ վերաբերում է սպառնալիքին, ապա այդ մասին մայիսի 19-ի համարում տեղեկացնում է «Ենի շաֆաքը»: Համաձայն թուրքական այս թերթի՝ Էրդողանը, նկատի ունենալով Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը, ասել է. «Առ այսօր (ճանաչման) որոշում են ընդունել 15 երկրների խորհրդարաններ: Այս 15 երկրներին դնելու ենք նժարի վրա: Նրանց մեջ կան ցեղասպանություն կատարած երկրներ: Մենք հակադարձելու ենք այդ երկրներին ոչ թե ելնելով անդրկուլիսյան խոսակցություններից կամ լոբբիստական գործունեությունից, այլ փաստական նյութից ու վավերագրերից, ընդունելով մեր խորհրդարանում համապատասխան որոշումներ: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ Թուրքիան երբեւէ չի ընկել ցեղասպանություն կատարելու մոլորության մեջ: Անհնար է, որ դա ընդունենք: Տեղահանության ընթացքում հնարավոր են մահացու դեպքեր: Դա ճիշտ է: Սակայն ինչո՞ւ նրանք տեղահանվեցին: Վավերագրերը հստակ պատասխանում են. այն պատճառով, որ հայերի մի խումբ, ենթարկվելով ռուսների սադրանքներին, ապստամբեց 3 ռազմաճակատում միաժամանակ պատերազմող օսմանցիների դեմ»:

Խորհրդարաններում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման որոշում ընդունած երկրներին Էրդողանի սպառնալու փաստն էլ հաստատում է արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլը: Նա, ինչպես այդ մասին մայիսի 19-ի համարում նշում է «Միլիեթը», մասնակցելով թուրքական մասնավոր հեռուստաընկերություններից մեկի «Դեմ առ դեմ» հաղորդմանը, պատասխանել է Ֆաթիհ Ալթայլըի հարցերին: Ի դեպ, վերջինս «Հյուրիեթում» սյունակարի հեղինակ է:

Թուրքիայի արտգործնախարարը Ալթայլըի «Դատի՞ եք տալու այն երկրներին, որոնք ճանաչել են ցեղասպանությունը» հարցին պատասխանել է. «Այո, նշված երկրների նկատմամբ այդ քայլն ենք կիրառելու: Դրա ուղղությամբ աշխատանքներ ենք կատարում: Նրանք պետք է պատասխան տան, թե ինչո՞ւ են մեզ մրոտում, ինչի՞ հիման վրա, ունե՞ն անհրաժեշտ հիմքեր»:

Թուրքիայի արտգործնախարարի խոսքերը պարզաբանելու համար Ալթայլըն նրան ուղղել է հետեւյալ հարցը. «Կա՞ արդյոք այդպիսի դատարան»: Իսկ նա պատասխանել է. «Կան դրա միջոցները: Չեմ ուզում խորանալ մանրամասների մեջ, սակայն մանրազնին աշխատանք է տարվում»:

Թե ինչ ակնկալիքով է Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը պատրաստվում Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող երկրներին Մեջլիսի որոշմամբ ցեղասպանություն կատարելու մեջ մեղադրել, առավել եւս դատական գործ հարուցել նրանց դեմ՝ դժվար է ասել: Բայց որ ՀՀ նախագահ Քոչարյանը Եվրոխորհրդի գագաթաժողովում իր ելույթով ադրբեջանական վերոհիշյալ կեղծիքը բացահայտելիս ի չիք է դարձրել նաեւ Հայոց ցեղասպանության հարցը նամակագրությամբ եւ հանդիպման պատրաստակամությամբ Թուրքիայի օրակարգից դուրս մղելու Էրդողանի նկրտումները, ակնհայտ է:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Բելգիացի սոցիալիստները հակահայ դիրք են բռնել

Մոտ օրերս Բելգիայի Սենատը քննելու է ցեղասպանությունների ժխտման համար քրեական պատիժ նախատեսող օրինագիծը: Բանն այն է, որ խորհրդարանում ընդունված օրինագիծը վերաբերում է միայն իրավաբանորեն ճանաչված ցեղասպանություններին: **«Ազգն»** արդեն գրել է, որ օրինագիծը Հայոց ցեղասպանությունը ժխտողների դեմ կիրառելի դարձնելու համար անհրաժեշտ է փաստաթղթում կատարել որոշ ուղղումներ:

Նախատեսվում է Սենատում քննարկել այն ուղղումները, որոնց նպատակն է քրեական պատիժ տարածել նաեւ այլ ատյանների, մասնավորապես Բելգիայի դաշնային օրենսդիր մարմինների եւ եվրոպական օրենսդիր ատյանների ճանաչած ցեղասպանությունների ժխտման դեպքերի վրա:

Եվրոպահայերի արդարության ու ժողովրդավարության ֆեդերացիայից ստացված տեղեկության համաձայն, Բելգիայի սոցիալիստական կուսակցությունն օրինագծի առաջիկա քննարկման կապակցությամբ բացահայտ ժխտողական դիրք է բռնել: Փորձելով արդարացնել իրենց հակահայ դիրքորոշումը, սոցիալիստները հայտարարում են, թե դեմ են առաջարկված ուղղումներին, քանի որ «չարժե քրեական տեքստում ներառելով նսեմացնել այնպիսի կարեւոր հասկացություն, ինչպիսին ցեղասպանությունն է»:

Սոցիալիստները ցինիկորեն եզրակացնում են, թե խորհրդարանի ընդունած օրինագիծը ներկա տեսքով հնարավոր կլինի «կիրառել Հայոց ցեղասպանության նկատմամբ, երբ դա ճանաչվի համապատասխան որեւէ ատյանի կողմից»:

Եվրոպահայերի արդարության ու ժողովրդավարության ֆեդերացիան գտնում է, որ Սոցկուսի այդ դիրքորոշումն անմիջականորեն թելադրված է թուրքական պետության կողմից, որը շարունակում է Հայոց ցեղասպանության ժխտման ու նսեմացման քաղաքականությունը: «Սոցիալիստները փաստորեն ծաղրում են բելգիական հաստատություններին եւ մասնավորապես Սենատին, զրոյի հավասարեցնելով նրանց ընդունելիք բանաձեւերը», ընդգծում է Եվրոպահայերի ֆեդերացիան, միաժամանակ խարազանելով սեփական անցյալը մերժող Սոցկուսի «շիզոֆրենիկ կեցվածքը»:

Սոցիալիստների ներկա դիրքորոշումն ունի զուտ նախընտրական շարժառիթներ եւ կոչված է սիրաշահելու բրյուսելցի հազարավոր թուրքերին: Ֆեդերացիան իրավապաշտպան կազմակերպություններին, Հավասար հնարավորությունների կենտրոնին, Սոցիալիստական ընդհանուր շարժման ակտիվիստներին, ցեղասպանությունների զոհերի ներկայացուցչական կազմակերպություններին, մասնավորապես հրեական, հայկական եւ թութսիական միություններին, քաղաքացիական հասարակությանը կոչ է անում Սոցկուսից պահանջել, որ հրապարակավ ներում խնդրի եւ սոցիալիստական ժառանգությանն ու եվրոպական արժեքներին համապատասխան դիրք բռնի:

Գ. Ռ.

Ճամփորդություն Օսմանյան Թուրքիայի եղեռնագործ շրջաններով...

INFIVA լրատվական հաստատության Մոնրեալի գրասենյակի ստեղծած «Քսան ձայներ» կայքէջը Օսմանյան Թուրքիայով յուրահատուկ ճամփորդության հնարավորություն է ստեղծում: Հայոց ցեղասպանության 90-ամյակի առթիվ ապրիլի 24-ից գործող կայքէջում այցելուները կհանդիպեն 1915-ի ջարդերից ու վայրագություններից ազատված 20 վերապրողների վկայություններին:

Այդ 20 ձայները գեղարվեստորեն՝ ձայնային ու պատկերային ցուցադրություններով, տեսաժապավենի ներկայացմամբ, բացահայտում են ցեղասպանության արհավիրքները: Այցելուներին Օսմանյան Թուրքիայի 20 նահանգներ ու շրջաններ շրջապտույտի հնարավորություն է ընձեռվում, եւ յուրաքանչյուր այդ շրջանից լսելի է վերապրողի մի ձայն, որ պատմում է սոսկալի արհավիրքից իր ծանրագույն ապրումները: Հայոց մեծ եղեռնին նվիրված այս «պտույտը» յուրահատուկ մթնոլորտ է ստեղծում ինտերնետային տարածքում եւ իր տեսակի մեջ եզակի է:

INFIVA լրատվական հաստատությունն իր այս ծրագիրն իրագործել է կայքէջի գլխավոր ղեկավար Արազ Արթինյանի հետ, որն այժմ աշխատում է «Ցեղասպանությունն իմ մեջ» վավերագրական ժապավենի վրա:

Այս ինքնատիպ ճամփորդությունը հայոց եղեռնական իրադարձությունների վայրերում կարելի է իրականացնել՝ այցելելով http://www.twentyvoices.com հասցեով կայքէջ:

Մ. Բ.

Շիկահողի արգելոցի փրկությունը խաղաքարտի վրա է

Վայրի բնության պահպանության համաշխարհային հիմնադրամը դադարեցրել է հայաստանյան ծրագրերի ֆինանսավորումը

Բնապահպանական կազմակերպությունների կոալիցիան եւ Վայրի բնության պահպանության հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակը շարունակում են ճակատամարտը տրանսպորտի նախարարության դեմ՝ փորձելով փրկել բակունցյան ժամանակներից անաղարտ մնացած, Հայաստանի վայրի բնության միակ կուսական հատվածը՝ Շիկահողի արգելոցը Մթնաձորի իր հանրահայտ անտառաշերտով: Կրքերն ավելի է բորբոքել տրանսպորտի նախարարի վերջերս արած հայտարարությունը, թե ճանապարհը ռազմավարական նշանակություն ունի եւ արգելոցի 14 կմ-ը պետք է զոհաբերել բնության էտալոն, անտառահատումներից անմատչելիության պատճառով անխաթար մնացած եզակի այս էկոհամակարգին:

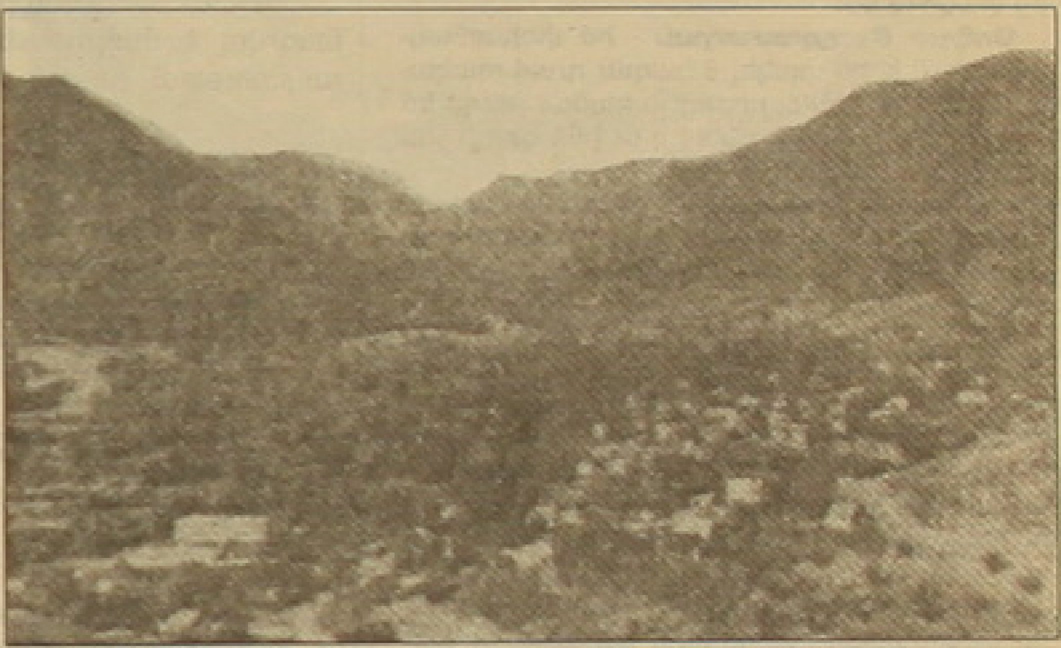

Հիշեցնենք, որ նոր կառուցվելիք Կապան-Ծավ-Մեղրի ճանապարհի մի հատված ըստ նախագծի անցնելու է Շիկահողի պետական արգելոցի տարածքով:

Երեկ բնապահպանները նամակ են ուղարկել տրանսպորտի նախարարին՝ կրկին պնդելով իրենց պահանջները: Նրանք առաջարկում են կազմակերպել հասարակական լսումներ՝ նախագծողների, անկախ փորձագետների, բնապահպանության ու տրանսպորտի նախարարությունների եւ հասարակական կազմակերպությունների մասնակցությամբ: «Տրանսպորտի նախարարը ցինիկ հայտարարություն է արել: Այսօր նա նախարար է, բայց չի՞ մտածում, որ իրենից հետո արգելոցը կկորցնենք: Ճանապարհը ռազմավարական նշանակություն ունի, այո, թող էլի կառուցեն, բայց ոչ արգելոցի տարածքով: Կարելի՞ է խախտել միջազգային կոնվենցիաները եւ ՀՀ օրենքները: Եվ հետո, մի՞թե ռազմավարություն չեն նաեւ բնության եզակի հուշարձանները, որոնց միջոցով հրաշալի տուրիզմ կարելի է զարգացնել: Իսրայելի բյուջեի 70 տոկոսը տուրիզմից է գալիս, իսկ Հայաստանը նրանից ոչնչով պակաս չէ իր բնական ու պատմամշակութային կոթողներով, ուղղակի այս ուղղությամբ պետական քաղաքականություն չի իրականացվում», ասում է Վայրի բնության պահպանության համաշխարհային հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար Կարեն Մանվելյանը:

Եթե, այնուամենայնիվ, նախարարությունը որոշի ավերել արգելոցը, ինչը հավանական է, եւ ինչի օրինակը աչքի տակ ունենք Երեւանի կանաչ տարածքների օրինակով, ապա բնապահպանները մտադիր են բողոքի իրենց ձայնը բարձրացնել աշխարհով մեկ: Դա ոչ միայն միջազգային ատյաններում խայտառակության նոր առիթ է, այլեւ այս ասպարեզում ներդրումներ անողներին խրտնեցնելու սպառնալիք:

Ինչպես **«Ազգին»** տեղեկացրեց Կարեն Մանվելյանը, այսօր արդեն Վայրի բնության համաշխարհային հիմնադրամը դադարեցրել է ոչ միայն Շիկահողի արգելոցի, այլեւ Խոսրովի անտառի պահպանության եւ նոր պահպանվող տարածքների ֆինանսավորման ծրագրերը, որոնք կազմում էին մոտ 0,5 մլն ԱՄՆ դոլար: Այնպես որ, խաղաքարտի վրա դրված է ոչ միայն Շիկահողի բախտը, այլեւ միջազգային ատյաններում մեր վարկանիշը:

Հիմնադրամը սպասողական վիճակում է, Շիկահողի ճակատագիրը որոշիչ է լինելու նրա հետագա գործունեության համար:

Նոր կառուցվելիք ճանապարհն այլ ուղիով իրականացնելու տարբերակը, ըստ տրանսպորտի նախարարության, 1 մլրդ դրամով ավելի թանկ կարժենա, քան վիճարկվելիքը: Դա Կապան-Շիշկերտ-Մազրա-Շվանիձոր այլընտրանքն է: Բնապահպանները պնդում են, որ իրենց փորձագետների տվյալներով, այդ ճանապարհը, հակառակը, ավելի էժան է նստելու եւ պահանջում են նաեւ անկախ փորձագիտական խումբ, որը նոր հաշվարկներ կիրականացնի:

Բայց նույնիսկ եթե թանկ էլ նստի, Մթնաձորը չպետք է զոհաբերել 1 մլրդ դրամով:

Մեր պաշտոնատարներն այդպես էլ չհասկացան, որ ոչ մի գնով չի կարելի չափել այն ամենը, ինչ պարգեւում է բնությունը մարդուն՝ եւ գեղագիտական, եւ առավել եւս նրա առողջությունը չվտանգելու իմաստով:

Հիշեցնենք, որ նախագծային աշխատանքները մեկնարկել են առանց բնապահպանության նախարարության փորձաքննության, այն դեռ նոր միայն իրականացվում է:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Կարկուտը կրկին վնասներ է հասցրել

ԱԻՎ լրատվական կենտրոնից տեղեկացանք, որ մայիսի 18-ին, ժամը 17:30-18:05-ն ուժեղ կարկուտ է տեղացել Արագածոտնի մարզի Դավիթաշեն, Ներքին եւ Վերին Սասնաշեն, Ներքին եւ Վերին Բազմաբերդ գյուղերում: Վնասվել են ցանքատարածություններն ու գյուղատնտեսական մշակաբույսերը: Ստեղծվել է հանձնաժողով՝ վնասի չափերը ճշտելու համար:

Հրազդան գետում հայտնաբերվել է դիակ

Մայիսի 18-ին, ժամը 11:40-ին ահազանգ է ստացվել, որ Երեւանի Կաշեգործների փողոցի թիվ 340 հասցեում գտնվող թիվ 26 մանկապարտեզի մոտակայքում, Հրազդան գետում հայտնաբերվել է անձը չպարզված 45-50 տարեկան տղամարդու դիակ: Փրկարարների օգնությամբ դիակը դուրս է բերվել ջրից:

Մ. Մ.

Ֆինանսներ

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ

Փոխանակման կետերը դժգոհում են...

1-ին էջից

Վարդան Վարդանյան - Եթե 100 դոլար ավելի եմ վերցրել կամ պակաս եմ տրամադրել հաճախորդին, դրանից հետո իմ դրամարկղը ստուգում են եւ պակասորդ կամ ավելցուկ հայտնաբերում, դրա համար պետք է փոխանակման կետ փակե՞ն: Եթե ես ամեն րոպե սպասեմ, որ ինձ պետք է ստուգեն, հնարավոր է 100 դոլար էլ, 200 դոլար էլ տարբերություն տամ: Կամ եթե ավելի եմ տվել հաճախորդին, ապա ես վնաս եմ կրել: Իմ վնասի համար փոխանակման կետը փակո՞ւմ են:

Սոֆյա Բաղդասարյան - Իմ փոխանակման կետն էլ են փակել 6 հազար դրամ պակասորդի համար, քանի որ տպիչի համար թուղթ եմ վերցրել Ֆիրդուսու շուկայից եւ ինձ կտրոն չեն տվել:

Մեր հարցին, թե ինչո՞ւ են իրենք բացատրում անցյալ տարվա դեկտեմբերին կատարված ստուգումներից հետո փակված փոխանակման կետերի վերաբացումը, Էդուարդ Սանամյանը պատասխանեց, որ այն ժամանակ չկար միմյանցից 50 մետր հեռավորության օրենքը: «Իսկ երբ մեր թերթին տված հարցազրույցում ԿԲ նախագահը հայտնեց մեծ մնացորդների մասին, ինչո՞ւ փոխանակման կետերը չարձագանքեցին եւ չհերքեցին դա»` հաջորդ հարցին էլ մեր զրուցակիցը պատասխանեց, որ այն ժամանակ մեղավոր են եղել, իսկ հիմա արդեն անմեղ են:

Գործող փոխանակման կետ ներկայացնող Արա Մովսիսյանը համոզմունք հայտնեց, որ ամբողջ երեւույթի իմաստն այն է, որ Տիգրան Սարգսյանը հրաման է տվել ողջ այս բիզնեսը կենտրոնացնել մեկ հոգու ձեռքում: «Ո՞վ կամ ովքե՞ր են այդ մարդիկ» հարցին Արա Մովսիսյանը չկարողացավ պատասխանել, ասելով միայն, որ այդ մարդիկ շատ հզոր են, ինչի պատճառով էլ այս ամենը տեղի է ունենում: «Երբ դեկտեմբերին ստուգեցին եւ փակեցին, ոչ ոք չասաց` ինչու փակեցին, որովհետեւ խախտումներ հայտնաբերվեցին: Հիմա այստեղ մենաշնորհ են ուզում մտցնել եւ վերջ», նշեց մեր զրուցակիցը:

Գործադուլավորները երեկ ներկայացուցիչներ էին ուղարկել Կենտրոնական բանկ` իրենց դժգոհությունները փոխանցելու նպատակով: Փոխանակման կետերի շահերը ներկայացնող Արժութային դիլերների միության նախագահ Արամայիս Խաչատրյանը լրագրողներին հայտնեց, որ իրենք խնդրել են, որպեսզի միության խորհրդի եւ ԿԲ խորհրդի հանդիպում տեղի ունենա, որի ժամանակ ակնկալում են պատասխաններ ստանալ, թե ինչ քաղաքականություն է իրականացվում փոխանակման կետերի դեմ: Իսկ այդ հանդիպման ժամանակ, ինչպես ի պատասխան մեր հարցի ասաց Արամայիս Խաչատրյանը, Կենտրոնական բանկից հայտնել են, որ գործադուլը տեղի է ունենում օրենքի խախտմամբ եւ որ դա ռեժիմի խախտում է, ինչի համար նույնպես պատժամիջոցներ կկիրառվեն: Միաժամանակ նա նշեց, որ գործադուլը տեւելու է մեկ ժամ, որից հետո փոխանակման կետերը կսկսեն աշխատել:

Ինչպիսի՞ն է Կենտրոնական բանկի դիրքորոշումը Տիգրան Մեծի պողոտայում տեղի ունեցող գործադուլի եւ փոխանակման կետերի դժգոհությունների կապակցությամբ: Այս հարցին ԿԲ լրատվական ծառայությունից հետեւյալ պատասխանը ստացանք: Երբ անցյալ տարվա դեկտեմբերին 20-ից ավելի փոխանակման կետեր զրկվեցին լիցենզիաներից, այն ժամանակ օրենսդրական բազան մեղմ էր: Եթե նույն փոխանակման կետը դիմեր նորից լիցենզիա ստանալու համար եւ համապատասխաներ բոլոր պահանջներին, լիցենզիան առանց դժվարությունների տրվում էր: Այդ ժամանակ սակայն Կենտրոնական բանկը փոխանակման կետերին զգուշացրել է, որ մտցվելու են փոփոխություններ, որից հետո, եթե լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչվի, ապա հաջորդ անգամ դիմելու դեպքում փոխանակման կետը հնարավոր կլինի վերաբացել միայն մյուս կետից առնվազն 50 մետր հեռավորության վրա: Այդ որոշումն ուժի մեջ է մտել մարտի 25-ից: Հետեւաբար, ըստ լրատվական ծառայությունից ստացած տեղեկատվության, ԿԲ-ն այսուհետեւ էլ խիստ է լինելու փոխանակման կետերի նկատմամբ եւ շարունակելու է իրականացնել քաղաքականություն, ուղղված կանխիկ գործառնությունների դաշտի կանոնակարգմանը: Այդ քաղաքականության նպատակն է, որ փոխանակման կետերն իրականացնեն միայն օրենքով իրենց վերապահված գործառնությունները, այսինքն, սպասարկեն միայն քաղաքացիներին, այլ ոչ թե բիզնեսը:

Ինչ վերաբերում է գործադուլին, ապա Կենտրոնական բանկն անհասկանալի է համարում դա, նշելով, որ գործադուլները սովորաբար ուղղված են լինում գործատուների դեմ: Ավելին, այդ գործադուլը ԿԲ-ն դիտարկում է որպես ճնշման փորձ, որպեսզի կասեցվի կամ փոխվի իր որդեգրած քաղաքականությունը: Սակայն Կենտրոնական բանկից հավաստիացրեցին, որ այդ քաղաքականությունը շարունակվելու է:

«Ստվերային գումարների շրջանառության խողովակը փոխանակման կետերն են»

Կենտրոնական բանկի նախագահի հավաստիացմամբ, նրանց լավ ապագա չի սպասում

Այս տարվա մայիսի 5-ին փոխանակման կետերում արձանագրված իրարանցումը, ինչպես արդեն առիթ ունեցել ենք նշելու, կասկած չէր թողնում փոխարժեքի տատանումների արհեստականորեն հրահրված լինելու վերաբերյալ: Որո՞նք էին փոխարժեքի նման դրսեւորման պատճառները եւ ընդհանրապես ի՞նչ քայլեր են ձեռնարկվում նման տատանումներ հրահրողների նկատմամբ: Այս հարցերն ուղղեցինք Հայաստանի ֆինանսական շուկայի գլխավոր պատասխանատուին` Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանին: Վերջինս, սակայն, մինչ մեր հարցին պատասխանելը անդրադարձավ Հայաստանում վերջին մեկ տարվա փոխարժեքի ձեւավորման պատճառներին:

- Հայաստանում վերջին տարիներին արձանագրվել է մակրոտնտեսական հավասարակշռություն, կայուն աճ, որի արդյունքում բարձրացել է նաեւ արտադրողականությունը: Դա չէր կարող չհանգեցնել ներքին գործոններով պայմանավորված ազգային արժույթի արժեւորմանը: Անցումային երկրների զգալի մասը նույնպես ապահովել է մակրոտնտեսական կայունություն, կիրառել է նույն կանոնները եւ նույնպես ապահովել է տնտեսական եւ արտադրողականության աճի կայուն տեմպեր:

Հաջորդ գործոնն է զարգացած երկրների մակրոտնտեսական եւ համաշխարհային ֆինանսական շուկաներում ստեղծված իրավիճակը: Տոկոսադրույքների կտրուկ նվազումը հանգեցնում է նրան, որ լիկվիդայնություն ունեցող փողերը որոնում են կայուն միջավայր եւ ավելի բարձր եկամտաբերություն ապահովող ներդրումներ: Եվրոպայի կենտրոնական բանկի վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքները 2 տոկոս են, ԱՄՆ-ինը` 1 տոկոս: Դա նշանակում է, որ փողերը կհոսեն այն երկրներ, որտեղ ավելի բարձր եկամտաբերություն կա (այդ թվում` Հայաստան):

Ի՞նչ է տեղի ունենում Հայաստանում: Նախորդ տարիներին սպասումներն այնպիսին էին, որ դրամը պետք է արժեզրկվի: Դա պայմանավորված էր տնտեսական վիճակով եւ թույլ տնտեսական համակարգով: Նոր փուլի կարեւոր փոփոխություններից մեկն էլ այն էր, որ ազգային դրամը կարող է նաեւ արժեւորվել: Դա պետք է կոտրեր մարդկանց մտածողությունը եւ նրանց սպասումները, ինչը հասարակության համար ցավոտ գործընթաց էր: Մեր բնակիչներն ու գործարարները իրենց գործերը պլանավորել էին ելնելով այն մտադրություններից, որ դրամը պետք է արժեզրկվեր:

Հաջորդն այն է, որ հազարավոր քաղաքացիներ դոլարային օգնություն են ստանում արտերկրից: Նրանց պատկերացմամբ, այդ օգնությունը փոքրանում է: Մինչդեռ դրա ծավալները տարեցտարի աճում են, եւ Հայաստան մտնող դոլարը կտրուկ ավելանալով, կորցնում է իր կշիռը դրամի նկատմամբ: Եթե մենք թույլ չտանք դոլարի արժեզրկում, ապա տեղի կունենա գների կտրուկ աճ դրամային արտահայտությամբ: Այդ դեպքում որպես օգնություն Հայաստան մտնող դոլարը կկորցնի իր գնողականությունը:

- **Անդրադառնանք ֆինանսական շուկայի գործընթացներին եւ հատկապես վերջերս տեղի ունեցած ցնցումներին:**

- Շուկայում գործառնությունների հիմնական ծավալներն իրականացվում են բանկային համակարգի միջոցով: Դրանց ծավալը շաբաթական կազմում է շուրջ 60 մլն դոլար: Բանկերը քաղաքացիներին սպասարկելու համար իրենց մոտ 300 մասնաճյուղերի միջոցով իրավասություններ ունեն նաեւ կանխիկ գործառնություններ կատարելու: Գոյություն ունեն նաեւ 296 փոխանակման կետեր, որոնք աշխատում են միայն կանխիկ շուկայում: Նրանց խնդիրն է սպասարկել միայն մանրածախ պահանջարկը եւ քաղաքացիների համար փոխանակումներ իրականացնելով ստանալ եկամուտ: Վերջին շրջանում, երբ դրամայնացման ընդլայնման նպատակով Ազգային ժողովն ընդունեց արժութային կարգավորման, դրամարկղային գործառնությունների օրենքները, եւ կանոնները հստակեցվեցին ու խստացվեցին, Կենտրոնական բանկը, հարկային ծառայությունն ու ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունը սկսեցին համապատասխան միջոցառումներ իրականացնել: Ստվերային տնտեսության նվազեցման եւ բոլոր այդ հոսքերը բանկային համակարգ բերելուն ուղղված միջոցառումները հանգեցրին ստվերային տնտեսության ճնշման ավելացմանը կանխիկ գործառնությունների շուկայում: Այսինքն, փոխանակման կետերում ներկայացվող պահանջարկը կտրուկ ավելացավ: Կենտրոնական բանկը մի քանի անգամ ստուգումներ եւ խրոնոմետրաժ իրականացրեց Տիգրան Մեծի, Կասյան եւ այլ փողոցների փոխանակման կետերում: Պարզվեց, որ կատարվող փոխանակման ծավալները 3-5 անգամ գերազանցում են հաշվետվություններով ներկայացվող մոտ 1,3 մլն դոլար կազմող ծավալներին: Կան փոխանակման կետեր, որտեղ այդ տարբերությունը հասնում էր 10 անգամի: Բնականաբար, այս ոլորտում կարգուկանոն հաստատելու մեր փորձերը ստեղծում են լուրջ դժվարություններ կանխիկ դոլարով աշխատող ստվերային գործունեություն իրականացնողների համար: Քանի որ բանկերը չեն կարող գործառնություններ իրականացնել առանց բացահայտելու այդ փողերի առաջացման աղբյուրները, դա իրականացնելու միակ հնարավոր տարբերակը մնում են փոխանակման կետերը:

- **Ի՞նչ պետք է անի Կենտրոնական բանկն այդ դեպքում:**

- Փոխանակման կետերին պետք է զերծ պահենք ստվերային տնտեսության սպասարկումից: Մենք դա թույլ չենք տալու: Կանոններն ավելի են խստացվելու, պատժամիջոցներն էլ լինելու են շատ կոշտ: Այդ մասին ասվել է եւ նախագահի հետ առեւտրային բանկերի ղեկավարների հանդիպման, եւ փոխանակման կետերի ղեկավարների հետ մեր հանդիպման ժամանակ: Հույս ունենք, որ մինչեւ տարեվերջ կառավարության հետ համատեղ ջանքերով կկարողանանք այս ոլորտում կարգուկանոն հաստատել: Փոխանակման կետերի ղեկավարներից շատերը խոստովանում են, որ եթե չսպասարկեն իրենց հիմնական հաճախորդներին, իրենց բիզնեսը դառնում է անիմաստ: Մեր նպատակն է հենց այդպիսի գործարարներին թույլ չտալ, որ նման գործառնություններ իրականացնեն:

- **Այդուհանդերձ, ի՞նչ տեղի ունեցավ մայիսի 5-ին Տիգրան Մեծի փողոցի եւ մյուս փոխանակման կետերում:**

- Այնտեղ չկան փոխարժեքի ձեւավորման շուկայական մեխանիզմներ, հետեւաբար իրարանցումներ ստեղծելն այնտեղ հեշտ է: Եթե շուկայում հայտնվում է մեկ մեծածավալ գնորդ, դա միանգամից հարվածում է շուկայի գնին: Բացի այդ, առկա է նաեւ սեզոնայնության գործոնը: Մայիս ամիսը ներմուծողների համար ակտիվ ամիս է, երբ նրանք դոլար են գնում ապրանքների նոր խմբաքանակ ներմուծելու համար:

- **Այդքան խոշոր ծավալներով գործարքներ կատարող ներմուծողները փաստորեն օրինական գրանցում պետք է ունենան: Դուք չգիտե՞ք, թե ովքեր են նրանք:**

- Իհարկե գիտեմ: Անուններ չեմ ցանկանում տալ, բայց դրանք հիմնականում այն ներմուծողներն են, որոնք իրենց ապրանքներն իրացնում են մանրածախ առեւտրի ցանցի միջոցով: Ըստ ոլորտների կարելի է պարզել, թե ովքեր են կանխիկ գործառնություններ իրականացնում, որ ներմուծողն է մանրածախ առեւտուր անում, եւ կիմանաք, թե ովքեր են նրանք:

- **Դրանք փաստորեն օրինական եւ միաժամանակ ստվերում գործողնե՞րն են:**

- Այո, նրանք են, որոնց գործունեության մի մասը ստվերում է:

- **Կարելի է ասել, որ մեր ամբողջ ստվերային շրջանառության իրականացման խողովակը փոխանակման կետե՞րն են:**

- Այո:

- **Եթե այդ խողովակը փակենք, ստվերում գործողներն այլ ճանապարհներ չե՞ն գտնի:**

- Միջազգային փորձը ցույց է տալիս, որ գտնում են, բայց դրանք ավելի ծախսատար են: Օրինակ` օֆշորային ձեռնարկություններ ստեղծելը: Սակայն ֆինանսական շուկայում իրարանցումային իրավիճակների ստեղծման հավանականությունը գոնե նվազում է:

- **Ստվերում գործողները դեմ են գնում պետության հռչակած քաղաքականությանը եւ դժվար չէ նրանց հայտնաբերելն ու պատասխանատվության կանչելը: Ինչո՞ւ դա չի արվում:**

- Պետք է հաշվի առնել, որ նրանք մեր հասարակության անբաժանելի մասն են եւ ունեն կապեր, ազդեցության լծակներ, հնարավորություններ, որոնք կիրառում են: Տարբեր ատյաններից մեծ ճնշումներ են լինում Կենտրոնական բանկի վրա, որ փոխենք մեր քաղաքականությունը, անցնենք ֆիքսված փոխարժեքի քաղաքականության, որն արվում է ժողովրդի շահերը պաշտպանելու անվան տակ:

- **Եթե այս ամենը հայտնի էր երկրի, կառավարության եւ ԿԲ ղեկավարներին, ապա ինչո՞ւ միայն հիմա եք սկսում պայքարել դրա դեմ: Ինչո՞ւ դա չի արվել 3-4 տարի առաջ: Իշխանություններն այդքան քաղաքական կամք չունե՞ն, որ հաղթահարեն կամ չեզոքացնեն այդ մարդկանց ազդեցությունը:**

- Փոխանակման կետերի խնդիրը վերջին 10 տարիներին բուռն քննարկումների առարկա է եղել, լուրջ փոփոխություններ են տեղի ունեցել, բանկերին չենք թույլատրել ունենալ փոխանակման կետեր: Այսինքն` այդ պատերազմը բավականին երկար պատմություն ունի, պարզապես հասարակական հնչողությունն ավելի մեծ է, որովհետեւ մենք գործ ունենք ազգային դրամի արժեւորման հետ:

Ինչ վերաբերում է մյուս հարցին, ապա, բնականաբար, կան իշխանավորներ, որոնք հովանավորում են փոխանակման կետերին: Իսկ թե իշխանությունները կունենան այդքան ուժ եւ կամք, որ հաղթահարեն դա, կարծում եմ, այո: Չափազանց կարեւոր է, որ այդ քաղաքականությունը պաշտպանում են երկրի նախագահը եւ վարչապետը:

- **Ի՞նչ կլինի փոխանակման կետերի հետ, եթե դրանց վերահսկողությունն ավելի կոշտացնեք:**

- Փոխանակման կետերը հիմնականում գործում են օդանավակայաններում, հյուրանոցներում, խոշոր առեւտրի կենտրոններում եւ սպասարկում են քաղաքացիներին: Մնացած բոլոր վայրերում դրանց գործունեությունն աննպատակահարմար է: Բանկերի մասնաճյուղերի ցանցը լրիվ բավարար է, որպեսզի սպասարկի բնակչությանը:

- **Այսինքն, փոխանակման կետերին այդքան էլ լավ ապագա չի սպասում:**

- Այո: Ստվերային տնտեսության հետ աշխատող փոխանակման կետերին լավ ապագա չի սպասում:

- **Ի՞նչ կարող եք ասել այն մեղադրանքների կապակցությամբ, ըստ որոնց փոխարժեքի տատանումները Կենտրոնական բանկն է կազմակերպում:**

- Հասարակության մեջ տարբեր կարծիքներ կարող են լինել: Մենք ըմբռնումով ենք դրանց մոտենում, որովհետեւ տարիների ընթացքում բազմաթիվ անհեթեթություններ ենք լսել մեր հասցեին: Մասնավորապես նման մեղադրանքներ եղան, երբ պատերազմ հայտարարեցինք «գրպանային» բանկերին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Լիբանանը խորհրդարանական աննախադեպ ընտրությունների նախօրյակին

Լիբանանում տեղի ունեցած «Մայրիների հեղափոխությունից» հետո իրավիճակը խիստ սրվել է երկրի խորհրդարանական ընտրությունների նախօրյակին: Ինչպես հայտնի է, հեղափոխական շարժումն սկսվել էր նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի սպանությամբ: Այժմ, որպես լիբանանյան ընդդիմադիր ուժերի պարագլուխներ՝ Հարիրի ընտանիքի եւ կողմնակիցների պայքարով կրկին փոփոխության ենթարկված ընտրական օրենքը վերադարձվել է նախկին՝ 2000 թ.-ի բանաձեւին: Ըստ այդ օրենքի, Լիբանանի խորհրդարանի երեսփոխան (պատգամավոր) կարելի է ընտրվել Լիբանանի բոլոր համայնքների ու դավանանքների ներկայացուցիչների ձայներով: Այլ խոսքով, ընտրաշրջանները ձեւավորվում են տարածքային սկզբունքով, առանց նկատի առնելու համայնքային տեղաբաշխումները, հետեւաբար՝ ներհամայնքային ձայները: Օրերս դրա դեմ իր բողոքը հայտարարեց Հայ հեղափոխական դաշնակցությունը եւ որոշեց բոյկոտել Բեյրութի ընտրաշրջանի ընտրությունները, որտեղ որպես թեկնածուներ նախապես ներկայացվել էին հայտնի գործարար Ստեփան Տեր-Պետրոսյանը եւ Ժակ Չուխաճյանը, երկուսն էլ՝ ՀՅԴ-ից: Դաշնակցությունը, որ շուրջ 50 տարի կեղծիքով, խժդժություններով եւ կենտրոնական իշխանությունների աջակցությամբ իր մենոպոլի տակ էր պահել Լիբանանի խորհրդարանի հայ երեսփոխանների ընտրությունները, 2000 թ. ընտրական օրենքով փաստորեն կորցնում է այդ մենոպոլը, երբ հայերը կարող են ընտրվել նույնիսկ մահմեդական կամ դրուզի համայնքների ձայներով, որպես Լիբանանի քաղաքացիներ:

Այնպես որ, հանգուցյալ վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի ընտրացանկը, որն ընդգրկում էր ինչպես 2000 թ.-ին հայ թեկնածուներ Հակոբ Գասարճյանին (ՌԱԿ), Եղիա Ջերեջյանին (ՍԴՀԿ), Ժան Օղասաբյանին եւ Սերժ Թոռսարգիսյանին, նաեւ Զալեհից Անտուան Նշանակյանին, առայժմ մեծ հույսեր է փայփայում մեծամասնություն դառնալու Լիբանանի խորհրդարանում: Հիշեցնենք, որ ինքը՝ հանգուցյալ վարչապետը խիստ անհաշտ հարաբերություններ ուներ ՀՅԴ-ի հետ:

Մեթնի շրջանում ընդդիմադիր քրիստոնեա-մարոնիթ գործիչ Նեսիբ Լահուդի ընտրացանկից մասնակցում է կոմունիստ Ռաֆֆի Մադոյանը, որը դարձյալ սպասվում է, որ այս ընտրատարածում «թեժ» պայքար ծավալի Դաշնակցության հավանական թեկնածու, նախարար դոկտ. Սեպուհ Հովնանյանի դեմ:

Օգտվելով սիրիական ուժերի Լիբանանից հեռացումից, խիստ ակտիվացել են Ֆրանսիայում վտարանդիության մեջ գտնված, այժմ Լիբանան վերադարձած գեներալ Միշել Աունի եւ «Լիբանանյան ուժեր» քրիստոնեական նախկին ռազմականացած կազմակերպության համակիրները, որոնց արյունալի ռազմական բախումները քաղաքանդ արեցին արեւելյան Բեյրութի քրիստոնեական շրջանները պատերազմի վերջին հանգրվանին՝ 1990-1991 թթ.-ին:

Մարոնիթ պատրիարք Մար Նասրալլա Բութրոս Սֆեյրը պահանջում է իր համայնքին պատկանող 64 երեսփոխանական աթոռները, ըստ Թաեֆի համաձայնագրի, ու մարոնիթներն ու իրենց դաշնակիցները քաղաքական պարտություն կրեցին: Ամերիկյան ու ֆրանսիական հսկայական ճնշումների պատճառով այժմ թեեւ խիստ թուլացել է սիրիական ազդեցությունը Լիբանանում, սակայն Դամասկոսը Լիբանանում դեռեւս ունի հավասարիմ հզոր հենարաններ, հանձինս շիաների «Ամալ», «Հզբոլլահ» շարժումների եւ հյուսիսի ու հարավի քրիստոնյաների, որոնց միջոցով կարող է մեծ խոչընդոտներ ստեղծել Մայրիների երկրում:

Հաշված օրեր են մնացել Լիբանանի խորհրդարանական ընտրություններին եւ միշտ անսպասելի անակնկալներով լի: Տարածքով փոքր, սակայն ռազմագիտական եւ ֆինանսական մեծ կարեւորություն ունեցող այս երկիրը դարձյալ մնում է արեւելյան եւ արեւմտյան քաղաքական ուժերի կիզակետում: Մաղթենք, որ հերթական քաղաքական «փոթորիկը» խաղաղ ավարտ ունենա: Մաղթենք նաեւ, որ հայկական համայնքն իր երբեմն կռվակցություններով ու երբեմն հարանվանություններով ի վերջո հասնի ազգային համախոհության:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ

Բեյրութ (հեռախոսով)

Քարիմովը դեմ է Անդիջանի դեպքերի միջազգային քննությանը

ՄԱԿ-ում պաշտոնական անձինք կոչ են անում անցկացնել Ուզբեկստանի Անդիջան քաղաքի դեպքերի անկախ քննություն: Հայտնի է, որ մայիսի 13-ին այնտեղ ծագած ապստամբությունը ճնշելիս կառավարական զորքերը զենք են գործադրել: Երկրի պաշտոնական աղբյուրները պնդում են, թե զոհվել են 169 ցուցարարներ, որոնց մեծ մասն իբր կազմել են արմատականները եւ քրեական տարրերը:

Մինչդեռ տեղացի զինվորականներից BBC-ի ստացած տվյալների համաձայն, զոհերի թիվը 500 է: Ավելի վաղ ուզբեկ իրավապաշտպանները հայտարարել էին, թե Անդիջանում եւ Պախտաաբադում հականախագահական խռովության ճնշման ժամանակ սպանվել է 745 մարդ:

Երեկ հայտնի դարձավ, որ կառավարական զորքերը գրավել են Ղրղզստանի սահմանի մոտ գտնվող Կարա Սուու քաղաքը, որտեղ ապստամբների առաջնորդ Բախտիոր Ռահիմովը մտադրվել էր հաստատել իսլամի իշխանություն: Ռահիմովը եւ նրա զինակիցները ձերբակալված են:

Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեկ Սթրոն Վաշինգտոնում արտահայտվել է Ուզբեկստանի դեպքերի միջազգային անկախ քննություն անցկացնելու օգտին: Նրա խոսքերով, նախագահ Իսլամ Քարիմովը պարտավոր է թույլատրել միջազգային հանձնաժողովների մուտքն Անդիջան, որպեսզի անցկացվի «ազնիվ եւ թափանցիկ քննություն»: Բացի դրանից, հարկավոր միջոցներ ձեռնարկել տեղացի ապստամբների դժգոհության պատճառները պարզելու համար:

Նույնիսկ ԱՄՆ-ը, որի համար Կենտրոնական Ասիայում Ուզբեկստանը կարեւորագույն դաշնակից է, հանդես է եկել Քարիմովի քննադատությամբ: Պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսը երեքշաբթի օրն Ուզբեկստանին կոչ արեց բարեփոխումներ անցկացնել:

Սակայն նախագահ Իսլամ Քարիմովը դեմ է Անդիջանի դեպքերի միջազգային քննության անցկացմանը: «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում նա հայտարարել է. «Ուզբեկստանն ինքնիշխան երկիր է եւ ինքնուրույն դուրս կգա այս սխալ իրավիճակից»: Նա միաժամանակ հնարավոր է համարել, որ ՄԱԿ-ը եւ ԵԱՀԿ-ն «մասնակցեն անկարգություններին առնչվող հանգամանքների ուսումնասիրմանը»:

Ի դեպ, պաշտոնական Մոսկվան մինչ օրս չի դատապարտել Ուզբեկստանում հազարավոր ցուցարարների դեմ ուժի գործադրման փաստը:

Բուշն ստեղծում է «Ակտիվ արձագանքման կորպուս»

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը հայտարարել է, որ երկրում ստեղծվում է հատուկ մարմին՝ «Ակտիվ արձագանքման կորպուս»: Դրա աշխատակիցները կլինեն դաշնային պաշտոնյաներ, որոնք ճգնաժամային պահերին արտասահմանյան երկրներին կօգնեն արագորեն անցնելու ժողովրդավարության եւ շուկայական տնտեսության:

Վաշինգտոնում երեկ ելույթ ունենալով՝ Բուշը հայտնել է, որ այդ նպատակով ԱՄՆ 2006 թ. բյուջեում նախատեսված է 124 մլն դոլար: Դրանցից 100 միլիոնը կհատկացվի Իրաքի վիճակի բարելավմանը, իսկ մնացյալ գումարը կտնօրինի պետդեպարտամենտի վերականգնման ու կայունացման վարչությունը:

«Վարչության առաջնահերթ նախագծերից մեկը կլինի «Ակտիվ արձագանքման կորպուսի» ստեղծումը: Դրա դիվանագիտական եւ քաղաքացիական ծառայությունների աշխատակիցները կկարողանան ճգնաժամերի դեպքում արագորեն գործել որպես «քաղաքացիական փրկարարներ»: Նրանք պատրաստ կլինեն ժողովրդավարացման ծրագրեր գործի դնել հաշված օրերի ու շաբաթների ընթացքում», մանրամասնել է Ջորջ Բուշը:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը մեջբերում է նախագահի այն խոսքերը, թե ԱՄՆ-ը պատրաստ է «անհապաղ օգնել» ճգնաժամի մեջ հայտնված երկրներին: Ենթադրվում է, որ օգնությունից հետո տվյալ երկրներում կստեղծվեն անկախ դատական համակարգ, ազատ մամուլ, խաղաղ ընդդիմություն եւ ազատ տնտեսություն:

Բուշի խոսքերով, վերջին մեկուկես տարում աշխարհում կատարվել են մի շարք հեղափոխություններ, մասնավորապես՝ Վրաստանում, Ուկրաինայում, Իրաքում, Ղրղզստանում եւ Լիբանանում: «Ասպարեզ է եկել նոր սերունդ, որը տենչում է եւ կհասնի ազատության», ընդգծել է նա:

Լոս Անջելեսում ընտրվել է լատինամերիկացի քաղաքապետ

1872 թվականից ի վեր առաջին անգամ Լոս Անջելեսում լատինամերիկացի քաղաքացի է ընտրվել: BBC-ն նշում է, որ ԱՄՆ արեւմտյան ափի խոշորագույն քաղաքի բնակչության կեսը լատինամերիկյան ծագում ունի:

Նոր քաղաքապետի անունն է Անտոնիո Վիլյառայգոսա: Մեքսիկացի տարագրի զավակ է: Ընտրություններում ներկայիս քաղաքագլուխ Ջիմ Հանի նկատմամբ քվեների 16 տոկոս առավելություն է ստացել: Դիտորդները նշում են, որ ընտրողների զգալի մասը չի մասնակցել քվեարկությանը:

Հանը եւ Վիլյառայգոսան դեմոկրատներ են: Լոս Անջելեսի քաղաքապետի պաշտոնի համար նրանք պայքարել էին նաեւ 2001 թ.: Այն ժամանակ հաղթել էր Հանը: Քաղաքի արեւելյան աղքատ շրջանում միջնակարգ դպրոցը կիսատ թողած Վիլյառայգոսան կրթությունը շարունակել է իրավաբանական ուսումնական հաստատություններից մեկում, ապա դարձել է Կալիֆոռնիայի օրենսդիր ժողովի նախագահ: Անտոնիո Վիլյառայգոսան 52 տարեկան է:

Մեկնաբաններից շատերը նրա հաջողությունը բացատրում են ԱՄՆ-ում ժողովրդագրական իրավիճակի փոփոխությամբ եւ այն փաստով, որ երկրի քաղաքական կյանքում լատինամերիկացիները հետզհետե ծանրակշիռ ուժ են դառնում:

Չինաստանն ինքնակամ չի կրճատի մանվածքեղենի արտահանումը

Չինաստանը կոշտացրել է դիրքորոշումը Եվրամիության եւ ԱՄՆ-ի նկատմամբ: ՉԺՀ առեւտրի նախարար Բո Ցզիլայը հայտարարել է, որ իր երկիրը կամովին չի սահմանափակելու մանվածքեղենի արտահանությունը: ԱՄՆ առեւտրի պալատի նախագահի հետ զրուցելիս նա ասել է, որ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանն անդամակցելուց ի վեր մանվածքեղենի առեւտուրը Չինաստանի «կարեւոր իրավունքներից մեկն է»:

Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ այդ հայտարարությունից մի քանի ժամ հետո ԱՄՆ-ը որոշել է մայիսի 19-31-ը սահմանափակել չինական մանվածքեղենի 4 արտադրատեսակների ներմուծումը: Ավելի վաղ՝ մայիսի 13-ին, սահմանափակվել էր 3 այլ արտադրատեսակների ներմուծումը:

ԵՄ առեւտրի հանձնակատար Պետեր Մանդելսոնը եվրոպացիներին առաջարկել է շտապ սահմանափակել չինական վերնաշապիկների եւ վուշաքեղի ներմուծումը եւ Չինաստանին հորդորել է ինքնակամ կրճատել արտահանումը: Հակառակ դեպքում Եվրամիությունը կարող է չինական մանվածքեղենի հարցում դիմել ներհովանավորիչ միջոցների:

Ապրիլի 24-ին եվրահանձնաժողովը երկամսյա քննություն սկսեց մանվածքեղենի 9 արտադրատեսակների վերաբերյալ, որոնց լայնածավալ ներմուծումները խաթարել են եվրոպական շուկաների աշխատանքը:

Մանվածքեղենի ոլորտում հունվարի 1-ին քվոտաների վերացումը հանգեցրեց չինական ապրանքների արտահանման զգալի ընդլայնման: Վերոհիշյալ չին նախարարի խոսքերով, արտահանության ինքնակամ սահմանափակումը «կնշանակեր ԱՀԿ մանվածքեղենի ու հագուստի համաձայնագրի հիմնարար սկզբունքների անտեսում»:

Չինաստանը փաստորեն մտադիր չէ տվյալ հարցում զիջումների դիմել: Մինչդեռ մայիսի 11-ին վարչապետ Վեն Ցյաբաոն խոստացել էր քանքեր գործադրել «մանվածքեղենի եւ հագուստի որոշ տեսակների արտահանությունը վերահսկելու» նպատակով:

Իրաքում խորանում է սուննի-շիա հակամարտությունը

Սուննի մահմեդականների գլխավոր կրոնական միությունը՝ Ուլեմաների հանձնախումբը Իրաքի ներքին գործերի եւ պաշտպանության նախարարներին հորդորել է հրաժարական տալ, քանի որ անվտանգության ծառայությունները Բաղդադում օրերս սպանել են 14 սուննիների: «Այդ քայլերը կարող են հանգեցնել քաղաքացիական պատերազմի, որը ձեռնտու է ներքին եւ արտաքին որոշ ուժերի», ընդգծվում է հանձնախմբի հայտարարության մեջ:

Հանձնախմբի գլխավոր քարտուղար, շեյխ Հարեթ ալ Դարին շիաների «Ասրիի» կուսակցության հետ կապված «Բադր» կազմակերպությանն ամբաստանել է սուննի իմամներից մեկի սպանության մեջ:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Իրաքում միջհամայնքային լարվածությունը խորացել է մի շարք նպատակային հարձակումներից ու սպանություններից հետո: Վերջին օրերին Բաղդադում սպանվել են նաեւ երկու շիա իմամներ: Ջգտելով մեղմել հակամարտությունը, պաշտպանության նոր նախարար, սուննի Սաադուն ալ Դուլայմին խոստացել է վերջ դնել մզկիթներում կատարվող խուզարկություններին:

Իրաքի վարչապետ, շիա մահմեդական Իբրահիմ Ջաաֆարին շիաների հոգեւոր առաջնորդ Ալի Սիստանիի հետ կայացած հանդիպումից հետո հայտարարել է, որ վերջինս խորհուրդ է տվել երկրի նոր սահմանադրությունը կազմելիս լայնորեն ներգրավել սուննիներին: Սակայն «Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղի առաջնորդ Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուին սուննիներին հորդորել է չմասնակցել սահմանադրության հետ կապված աշխատանքներին:

Ավելին, ինտերնետային կայքէջերից մեկում հայտնված հայտարարության մեջ Զարքաուին շիաներին ամբաստանում է ամերիկյան զորքերին աջակցելու եւ սուննիների սպանությունների մեջ: Նրա խոսքերով, շիաները գործակցում են «խաչակիրների», Իրաքն ավերած եւ «սրբավայրերը պղծած» զավթիչների հետ:

Միաժամանակ արդարացվում են հակաամերիկյան ահաբեկչությունները, նույնիսկ եթե դրանց ընթացքում զոհվելու են խաղաղ մահմեդականներ: «Հարկավոր է դեմ նետել այն ամենը, ինչը խանգարում է սրբազան պատերազմին», ընդգծվում է Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի հայտարարության մեջ:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Իրաքի վարչապետ Իբրահիմ Ջաաֆարին ձեռնարկում է իր առաջին արտասահմանյան ուղեւորությունը. այսօր եւ վաղը նա Անկարայում կբանակցի թուրք ղեկավարների հետ: Ֆրանսպրեսի տվյալներով, Իրաքի հյուսիսային քրդաբնակ շրջաններում ապաստանած 5000 քուրդ ապստամբների հարցը գլխավորներից է:

Պ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Թատրոն առանց տոմսերի ու տարածության: Այսպես են արտահայտվում հեռուստաթատրոնի մասին: Այն թատրոնի, որն այսօր մոռացության է մատնված: Հեռուստատեսության թատրոնի բոլոր յուրահատկությունները պայմանավորվում ու բնորոշվում են մեկ պարագայով՝ ներկայացում եթերում: Քանի որ չկան այդ ներկայացումները, ապա նրա պատմությանը վերաբերող դատողություններով կարող ենք խոսել թատրոնի այդ ձեւի պրոֆեսիոնալ դերասաններ ու հեռուստամասնագետներ: Այս տարիների ինքնուրույն գործերից ամենանշանավորը Ալեքսանդր Արախմանյանի «Մեսրոպ Մաշտոց» պատմական դրամայի բեմադրությունն էր, ուր Մաշտոցի դերում հանդես եկավ Վահրամ Փափազյանը: Հեռուստատեսային թատրոնը «Մեսրոպ Մաշտոցով» եւ Հ. Քոչարի «Ուսուցիչը» պատումով գտավ հեռուստադիտողին հուզող հրաշալի թեմա: Վերջին ներկայացման մեջ իրենց փայլուն դե- Արզումանյանը իրականացրեց իտալացի դրամատուրգ Վիվիանիի «Փողոցային վերջին երգչուհին» երաժշտական պիեսի բեմադրությունը: Ավելի ուշ Էդ. դե Ֆիլիպոյի «Ծննդյան տոնը սինյոր Կուպյելոյի տանը» կատակերգությունը: Հեռուստատեսային թատրոնի պատմության լավագույն էջերից են Աբովյանի «Վերք Հայաստանի», Ավ. Իսահակյանի «Օջախի ծուխը», Պռոշյանի «Հացի խնդիրը» ներկայացումների բեմական պատմության շրջանը: 1960-ական

Հեռուստատեսային թատրոնի պատմության որոնումների մեջ

մասին: Դժբախտաբար թատերական քննադատությունը վաղուց լռել է ոչ միայն հեռուստաթատրոնի չգոյության մասին խոսելը, այլեւ մոռացության է տվել թատերական քննադատության ժանրը: Եկեք չմոռանանք, որ ասպարեզից դուրս է մնացել մշակութային շատ կարեւոր բնագավառ: Չմոռանանք, որ անտոմս, բայց ոչ երբեք անունկնդիր թատրոնն անհրաժեշտ է մոտիկ ու հեռավոր հանդիսատեսի համար՝ անկախ բեմադրությունների՝ մի դեպքում լավ, մեկ այլ դեպքում՝ անհաջող, ինչպես ամեն մի թատրոնում: Ուստի փորձենք անդրադառնալ հայկական հեռուստատեսային թատրոնի ստեղծագործական պատմությանը, որի վերլուծությունը կատարել է թատերագետ Վարդիկ Գրիգորյանը վերջերս լույս տեսած գրքում: Նա անդրադարձել է թատրոնի շուրջ երեք տասնամյակների պատմությանը (1957-1984):

Վ. Գրիգորյանի գիրքը առաջին փորձն է հանրությանը ներկայացնելու հեռուստատեսային թատրոնի պատմությունը: Հայաստանի հեռուստատեսության գրական-դրամատիկական հաղորդումների խմբագրության ստեղծագործողները՝ ռեժիսորները, նկարիչները, օպերատորները, նրանց բեմադրած ներկայացումներում զբաղված դերասաններն առաջին անգամ են ներկայանում իրենց պատմությամբ: Եվ այդ շնորհակալ գործի նախաձեռնողը բոլորիս լավ հայտնի, թատերական արվեստի նվիրյալ Վ. Գրիգորյանն է:

Նա հայ թատրոնի եւ նրա երախտավորների մասին բազմաթիվ գրքեր ու հոդվածներ է գրել: Իսկ առանձնակի ուշադրությամբ հետեւել է հեռուստատեսային թատրոնի պատմությանը, հավաքել, դասդասել ամեն մի փաստ ու երեւույթ եւ շարադրել այս ժողովածուում: Այո, նրա բեղուն աշխատանքը բարձր գնահատականի է արժանի:

Ըստ հեղինակի հաշվարկումների՝ 40 տարում եթեր է հեռարձակվել 798 անուն գործ, որոնցից 488 ինքնուրույն եւ 310 թարգմանական ինքնուրույն պատրաստի պիեսներ:

Թատրոնի առաջին շրջանը (1957-69) հեղինակն անվանել է որոնումների շրջան, քանի որ նորաստեղծ հայկական հեռուստատեսությունը իր որոնումների մեջ էր ընդհանրապես, իսկ թատրոնը ինքնուրույն պիեսների խիստ պակաս ուներ: Այդ շրջանում հեռուստատեսության ստուդիայի գլխավոր ռեժիսոր Մ. Մարինոսյանի բեմադրությամբ հեռուստադիտողներն ականատես եղան Շոլոխովի «Մարդու ճակատագիրը» ներկայացմանը: Ռեժիսորի հետաքրքրական մտահղացումներով ծնվեցին Շիրվանզադեի «Արտիստը», Զոհրապի «Փոստալը», Չեխովի «Կինը» էկրանային ներկայացումները: Նոր կազմավորման շրջանում տեխնիկայի պակասության եւ անկատարության պատճառով ռեժիսորները դիմում էին կինոէկրանավորման սկզբունքներին, որտեղ էլ շնորհակալ գործ էին կատարում կինոօպերատորներ Ստեփան Մարտիրոսյանը, Լաերտ Պողոսյանը, Էդմոն Հակոբյանը:

Աստիճանաբար հեռուստաթատրոն էին մուտք գործում նոր ռեժիսորներ,

րակատարումներով հանդես եկան Գեղամ Հարությունյանը եւ Գուրգեն Ջանիբեկյանը:

Գրականությունը համահունչ էր եթերային թատրոնի՝ դրամատիկական ու էպիկական հատկանիշների զուգակցման սկզբունքին: Ավելին, եթերի իրապատում թատրոնի «անխախտ» ըմբռնումը դժվարությամբ էր ներառում նոր ոճաբանության, երեւակայության եւ պայմանականության թատրոնի սկզբունքները: Քանի որ չկային հեռուստատեսային թատրոնի իրարամերժ դրսեւորումների մասին տեսական ու գործնական հետազոտություններ, ապա հեռուստաթատրոնի ռեժիսորները իրենց սեփական բանաձեւումներով ստեղծեցին նոր ուղի: Հիշատակի են արժանի Օլգա Մելիք-Վրթանեսյանի երկու հրաշալի բեմադրությունները՝ «Փոքրիկ իշխանը» եւ «Քնկոտ աստղը»:

1960-ական թվականներին միանգամայն թարմ ու արդիաշունչ հնչեց Աննա Պետրոսյանի «Խոր ջրհորներ» դրաման: Դա առաջին ժամանակակից պիեսն էր, որ կառուցված էր ներքին հոգեբանական կոնֆլիկտի վրա: Պետրոսյանի պիեսը ժանրային որոշակիություն բերեց էկրաներկերի մեջ:

Հեռուստաթատրոնի եթերից չէր պակասում թարգմանական դրամատուրգիան: Ռուսական եւ եվրոպական հեղինակների աշխատանքները դարձան հեռուստաթատրոնի աչքի ընկնող ներկայացումներ: Ռեժիսորներ Մարաս Մարինոսյանի եւ Ավիկ Թորոսյանի բեմադրություններում հաճույքով էին մասնակցում Երեւանի տարբեր թատրոնների նշանավոր դերասաններ Ավետ Ավետիսյանը, Գեւորգ Աշոտյանը, Հովհաննես Ավագյանը, Սոս Սարգսյանը, Գառուշ Խաժակյանը, Մետաքսյա Սիմոնյանը, Կարո Խաչվանքյանը եւ այլք:

Թարգմանական խաղացանկի ուշագրավ գործերից էին Վալենտին Եժովի «Երբ սոխակներն են երգում» եւ Էդ. դե Ֆիլիպոյի «Սանիտայի քաղաքագլուխը» պիեսները, որոնց բեմադրությունները ուշագրավ էին:

Հեռուստաթատրոնի նվիրյալներն աշխատում էին կյանքին ու ժամանակին համահունչ պիեսներ ներկայացնել հայ ունկնդրին: Հիշենք դրանցից մի քանիսը՝ «Վարշավյան մեղեդին», «Տարօրինակ միսիս Սեւիջը», «Երկուսը ճոճանակին», «Իրիկնամուտից մինչեւ կեսօր», «Վթարը», «Թակարդ» եւ այլն: 1967թ. Կիմ

թվականների հետաքրքրական բեմադրություններից էին նաեւ Բուլգակովի «Տուրբինների ժամանակը», Ջեկ Լոնդոնի «Մարտին Իդենը», Աշքենազիի «Գիշերային հյուրը», Յու. Էդլիսի «Որտե՞ղ է եղբայրդ, Աբել» ներկայացումները:

Թատրոնի երկրորդ շրջանը, որն ընդգրկում է 1970-84 թթ. հեռուստաթատրոնի պատմությունը, ստեղծագործական ինքնաճանաչման եւ լայն հորիզոնների բացման ու ձեռքբերումների շրջան էր: Պետք է խոստովանել, որ այս շրջանում հեռուստառադիոպետկոմի նախագահ Ստեփան Պողոսյանը վերակառուցեց հեռուստատեսության եւ ռադիոյի բոլոր բնագավառները: Դժվարությամբ հարթելով իր նոր ճանապարհը՝ հեռուստաթատրոնը ամեն շաբաթ իր հանդիսատեսին է ներկայացնում նոր ներկայացում:

Հեռուստաթատրոնի հարուստ պատմությունը հարստացել է նաեւ մանրապատումների եւ ինքնուրույն մեծածավալ գործերի բեմադրություններով, որոնց անդրադառնալը հոդվածի սահմաններից դուրս է: Երկրորդ շրջանի լավագույն բեմադրություններից էին «Երկիր Նաիրին», «Մեծամորը», «Գիշերվա սաքրը խեր է», «Օր՝ առանց մայրամուտի», «Բացեք ձեր աչքերը», «Եվ դու՞, Բրուտոս», «Անմահություն», «Խութեցի Հովհանը», «Գեւորգ Մարզպետունին»:

Հեռուստաթատրոնի այս շրջանում անուրանալի գործունեություն ծավալեց ռեժիսոր Կարլեն Վարժապետյանը: Նրա բեմադրությամբ Չարենցի «Երկիր Նաիրին» եւ Հր. Մաթեւոսյանի «Չեզոք գոտին» դրաման իրենց բնույթով յուրօրինակ ներկայացումներ էին, որոնք ասուլիսի լայն առիթ տվեցին: Ինչպես նախորդը՝ առաջին շրջանը, այնպես էլ հեռուստատեսային թատրոնի պատմության երկրորդ շրջանը հագեցված է, քանի որ ինչպես ներկայացումների թեմատիկայի բազմազանությունն ու մասնագետ-հեղինակների բազմաքանակությունը հնարավորություն չի տալիս անդրադառնալ այդ խնդրի համար ծառայություններ մատուցած բոլոր անհատներին:

Այսօր մեզ մնում է ուրախանալ միայն այս գրքով, որի հեղինակը խնամքով հավաքել, վերլուծել, տվել է թատրոնի անցած ուղու բոլոր մանրամասները: Այս աշխատությունն ունի պատմական կարեւոր արժեք: Դժբախտաբար չեն պահպանվել նաեւ արխիվային նյութերը, եւ հեղինակի անձնական արխիվային նյութերի ու հիշողությունների միջոցով է ծնվել հայ մշակույթի համար այս կարեւոր ձեռնարկը: Վարդիկ Գրիգորյանը, հավատարիմ մնալով հետազոտական բնագավառում իր նվիրվածությանը, մի հանգամանք, որ բոլոր թատերագետների մոտ չեք նկատի, քննել է զարմանալի բծախնդրությամբ՝ անգնահատելի ծառայություն մատուցել հայ թատրոնի եւ հեռուստատեսության պատմությանը: Հեռուստաթատրոնի անցած ճանապարհը եւ էկրանի հրաշքը ներկայացնել եւ վերակենդանացնել մեր հիշողության մեջ՝ թատերագետ Վ. Գրիգորյանի մարդկային ու ստեղծագործական նվիրվածության արդյունքն է:

ՌՈԲԵՐՏ ԴԱՎԹՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ ՆՓԱԿ-ՈՒՄ

Սոցիում - Մարմին - Արվեստ

Մարմնի կարգավիճակի խնդիրը ժամանակակից աշխարհում, ինչպես նաեւ ժամանակակից արվեստում համարվում է կարեւորագույններից մեկը:

Նորարար Փորձառական արվեստի կենտրոնում (ՆՓԱԿ) բացված «Սոցիում-Մարմին-Արվեստ» խորագրով

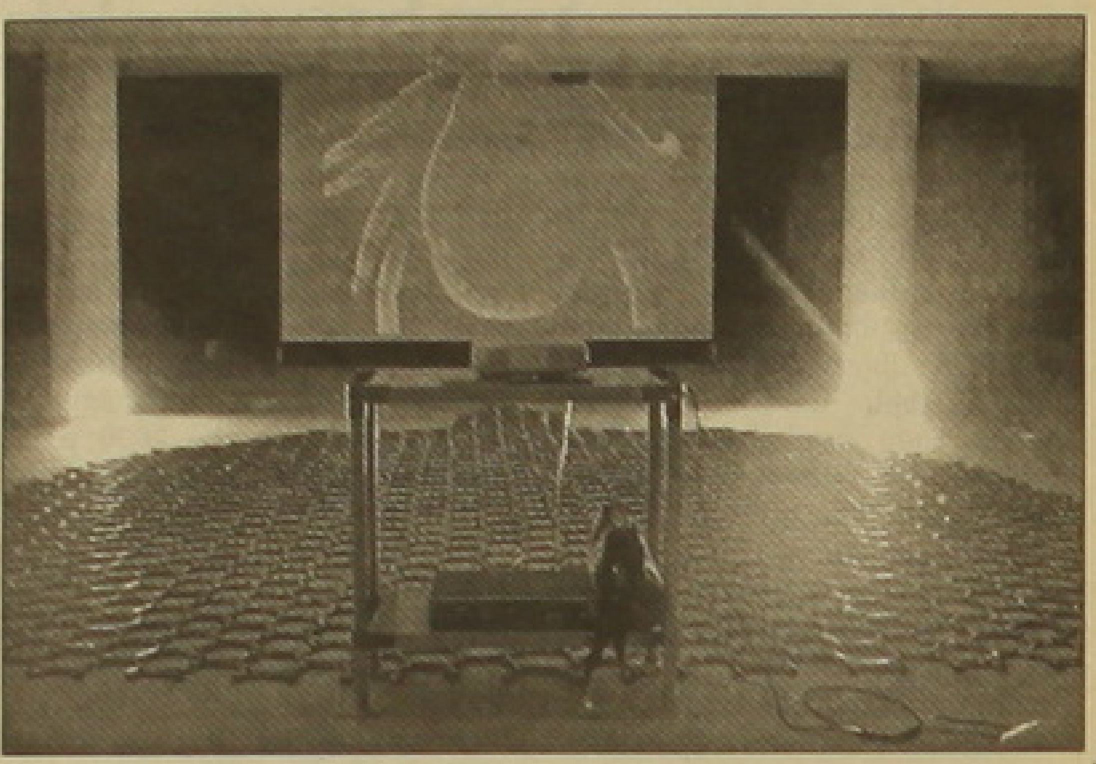

ցուցահանդեսի խնդիրը հայկական այլընտրական արվեստի՝ սոցիալական դաշտի հնարավոր ու անհնարին փոխկապակցվածության եզրերը բացահայտելը, խնդրականացնելն ու ներկայացնելն է, ինչպես նաեւ մարմնի թե՛ սոցիալ-մշակութային, թե՛ գեղարվեստական դրսեւորումները համադրելը:

Ցուցահանդեսը բաղկացած է 2 մասից.

Մարմին- Սոցիում, որի շրջանակներում փորձ է արվում պարզել եւ ամրագրել ներկայիս հասարակության մեջ մարմնի ընկալման ու դրա հանդեպ վերաբերմունքների դրսեւորումները:

Մարմին-Արվեստ, որի հիմնական ստեղծագործական միտումներից մեկը մարմնի ու սոցիումի միջեւ առկա հակամարտությունը շոշափելն է:

Երիտասարդ ստեղծագործողները իրենց աշխատանքներում փորձել են ներդնել այն մի մասնիկը, որը թույլ կտա հասարակությանը ուրիշ աչքերով նայել Մարմին- Սոցիում եւ Մարմին- Արվեստ խնդրին:

Մասնակիցներից յուրաքանչյուրը արվեստի մի բնագավառում փորձել էր արտահայտել իր վերաբերմունքը մարմնի հանդեպ՝ որպես սոցիումի մի մաս:

Լիանա Մկրտչյանի պատրաստած կավե շրթունքների նպատակն էր անհատին մեկուսացնել հասարակությունից՝ պարզապես փակելով նրա բերանը:

Ինա Աղաջանյանը, որի գրաֆիկական կրում էր «Ջինսը իմ կանացի մարմնի մասն է» խորագիրը, ձգտում էր ցույց տալ կնոջ դերը հասարակությունում, ինչպես նաեւ հագուստի ընտրությունը կնոջ կյանքում:

Անի Սեմերջյանը, Գայանե Չոլակյանը եւ Մարիաննա Հովհաննիսյանը նպատակ էին դրել իրենց առջեւ՝ նկարահանել մի փոքր ֆիլմ սիրած էակի մասին, որտեղ այդ անձնավորությունը հանդիսանալու էր գիտակցորեն օգտագործվող օբյեկտի կողմից ենթագիտակցորեն օգտագործվող սուբյեկտ:

«Մեր նախագծի նպատակն էր ստեղծել կոնֆլիկտ սիրած անձնավորության հետ, ինչի մասին նա չպետք է տեղյակ լիներ: Այսինքն, որ մենք կարող ենք կառավարել իրենց, ինչպես նաեւ իրավիճակը՝ առանց իրենց իրազեկության», ասում է Գայանե Չոլակյանը:

Անի Սեմերջյանի սոցիալ-հետազոտական աշխատանքի օբյեկտ է հանդիսացել Սերգեյ Սիմոնյանը, որն ընդհանրապես չի իմացել Անիի գոյության մասին: Լինելով ֆիլմի բնորդ՝ Սերգեյը մի քանի օր «հետապնդվել» է աղջիկների կողմից եւ նույնիսկ չի կասկածել, որ իրեն նկարահանում են վերոնշյալ նախագծի համար:

Աղջիկներն ուղարկում են Սերգեյին անվանական հրավիրատոմս՝ նշելով ցուցահանդեսի վայրը եւ ժամը՝ առանց որեւէ երաշխիք ունենալու, որ բնորդը կներկայանա ֆիլմի ցուցադրմանը:

Սակայն Սերգեյը, չափազանց հետաքրքրված լինելով անվանական հրավիրատոմսով, նշված օրը գալիս է ցուցահանդես եւ ապշում՝ տեսնելով ներկայացված աշխատանքը:

«Մինչեւ հիմա չեմ կարողանում հասկանալ, թե ինչ նպատակ է հետապնդում այս աշխատանքը: Իհարկե սկզբում շատ տհաճ էր, երբ իմացա, որ ինձ հետապնդել են, բայց հետագայում տհաճությունը տեղը զիջեց հետաքրքրությանը», պատմում է Սերգեյը:

Անի Սեմերջյան. «Մեզանից յուրաքանչյուրը պետք է վերցներ սիրած էակի որեւէ մի իր եւ այն թաքցնել, ինչը եւ հետագայում կդառնար կոնֆլիկտի պատճառ: Ես արտասպել էի իմ բնորդի մեքենայի համարները եւ ներկայացրել ֆիլմում որպես նրան պատկանող առարկա: Համարներն այնքան իրական էին, որ բնորդն իրոք հավատացել էր, որ դրանք հանել էին իր մեքենայի վրայից»:

Տաթեւ Մնացականյանը «Կոդակ» եւ «Կոնիկա» ֆոտոժապավենների դեղին եւ կապույտ խցանների միջոցով գետնին հյուսել էր մի մեծ մեղվի փեթակ, որով նա ցանկանում էր ասել, որ բջջից կարելի է հյուսել ամբողջ բջջային աշխարհը:

«Բոլորն այստեղ պատկերում են մարմին, հասարակություն, փորձում ինտեգրել մարմինը հասարակության մեջ: Իսկ ես ցանկանում եմ ցույց տալ, որ բջիջն է հանդիսանում այդ հասարակական մարմնի սկիզբը: Իմ աշխատանքում ես ներկայացնում եմ միջատների բջիջները, իսկ մեղվի փեթակը ամենաճշգրիտ հավաքված «կառույցն» է, որի մի տարրի խախտման դեպքում կփոխվի ամբողջ համակարգը: Նույնը վերաբերում է նաեւ հասարակությանը»:

ԼԻԿԱ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Ուսանող

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ԲԿՄԱ-ն ՈՒԵՖԱ-ի գավաթակիր

Ռուսական ֆուտբոլի պատմության մեջ առաջին անգամ ռուսաստանյան թիմը՝ Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն դարձավ եվրոգավաթների մրցաշարի հաղթող: Լիսաբոնի «Ժոզե Ալվալադե» մարզադաշտում Մոսկվայի բանակայինները կամային հաղթանակ տարան դաշտի տերերի՝ պորտուգալական «Սպորտինգի» նկատմամբ (3-1) եւ արժանիորեն դարձան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթակիրներ: Նշենք, որ խորհրդային ֆուտբոլում միայն Կիեւի «Դինամոյին» ու Թբիլիսիի նրանց ակումբակիցներին էր հաջողվել նվաճել պատվավոր մրցանակները: Կիեւի «Դինամոն» 1975 թ. դարձել էր գավաթակիրների գավաթակիր ու Սուպերգավաթակիր, իսկ վրաց ֆուտբոլիստները գավաթակիրների գավաթի խաղարկության հաղթող էին ճանաչվել 1981 թ.:

Առաջին խաղակեսում ԲԿՄԱ-ի խաղը չէր ստացվում, որի արդյունքում պորտուգալացի Ռոժերիուն բացեց հաշիվը: Ի պատիվ Վալերի Գազաեւի սաների, 2-րդ խաղակեսում կարողացան լիովին տիրել խաղային ու տարածքային առավելությանը եւ մրցակցության ելքը փոխեցին հօգուտ իրենց: Բերեզուցկու, Ժիրկովի եւ Վագներ Լավի խփած 3 գնդակները հաղթանակ պարգեւեցին ԲԿՄԱ-ին:

Բնականաբար, խաղից հետո կայացած մամուլի ասուլիսին ԲԿՄԱ-ի գլխավոր մարզիչ **Վալերի Գազաեւը** ներկայացել էր բարձր տրամադրությամբ: Նա դեռեւս խաղի նախօրեին նշել էր, որ վստահ է իր սաների հաղթանակին, եւ թիմը Լիսաբոն է ժամանել գավաթը նվաճելու: Գազաեւն առաջին հերթին շնորհավորեց ողջ երկրին ֆուտբոլային մեծ տոնի առթիվ. «Ռուսական թիմն առաջին անգամ նման մեծ հաջողության հասավ: Հուսով եմ, որ այս հաջողությունը կնպաստի երկրում ֆուտբոլի զարգացմանը: Մենք գիտեինք, որ «Սպորտինգն» առաջին իսկ րոպեներից գրոհների է դիմելու, ուստի հարկավոր էր հստակ պաշտպանվել: Բաց թողած գոլից հետո անհրաժեշտ շտկումներ մտցրինք: Ակտիվ սկսեցին գործել մեր եզրային կիսապաշտպանները, որոնց շնորհիվ հաջողվեց փոխել մրցակցության ընթացքը: Շնորհակալ եմ թե թիմի երկրպագուներից, թե ակումբի ղեկավարությունից ու տղաներից, որոնք իսկական հերոսներ են»:

Հետաքրքրական է, որ խաղից հետո տեղի ունեցած պարգեւատրման արարողության ժամանակ «Սպորտինգի» գլխավոր մարզիչ **Ժոզե Պեսեյրուն** ՈՒԵՖԱ-ի նախագահ Լեննարտ Յուհանսոնին հետ էր հանձնել արծաթե մեդալը, նշելով, որ դրանք ընդամենը

25-ն են, եւ գուցե իր ֆուտբոլիստներից մեկը չի ստացել պարգեւը: Իսկ մամուլի ասուլիսում նա հետեւյալն էր նշել. «Գավաթը հուսալի ձեռքերում է: Ես չէի կարծում, թե այս խաղում երկու թիմերի խաղամակարդակների տարբերությունն այդքան զգալի կլինի: Ճիշտ է, միշտ նշել եմ, որ ԲԿՄԱ-ն այս մրցաշրջանի մեր մրցակիցներից ամենաուժեղն է: Մենք լավ գիտեինք թիմի ուժեղ կողմերը, հատկապես հիանալի հակագրոհներ կազմակերպելու մրցակցի ունակությունը: Եվ թեեւ լիվ վերահսկում էինք խաղի ընթացքը, 2-րդ խաղակեսում մարզական բախտը ռուսների կողմն էր»:

ԲԿՄԱ-ի բրազիլացի կիսապաշտպան Դանիել Կարվալյոն ճանաչվեց եզրափակիչ խաղի լավագույն ֆուտբոլիստ եւ դանիական «Կառլսբերգ» գարեջրային ընկերության կողմից պարգեւատրվեց հատուկ մրցանակով եւ 10 հազար եվրոյով: Համաձայն ընդունված կարգի, այդ գումարը ֆուտբոլիստը պարտավոր է փոխանցել իր երկրի որեւէ բարեգործական հիմնադրամի: Նման կարգ գործում է 1998 թ.: Այդ ընթացքում լավագույն ֆուտբոլիստներ են ճանաչվել Ռոնալդոն («Ինտեր»), Էռնան Կրեսպոն («Պարմա»), Կլաուդիո Տաֆարելը («Գալաթասարայ»), Հենրի Մակալիստերը («Լիվերպուլ»), Յոն Դալ Թոմասոնը («Ֆեյենորդ»), Դեռլեյը («Պորտո») եւ Միստան («Վալենսիա»):

Այսպիսով, ԲԿՄԱ-ն դարձավ 30-րդ ակումբը, որ նվաճեց ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը: Պատվավոր մրցանակի 47 խաղարկություններում միայն 12 երկրների ակումբներին է հաջողվել հաղթող ճանաչվել: Առավել հաճախ՝ 10 անգամ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթակիր են դարձել իտալական եւ անգլիական ակումբները, 9 անգամ՝ իսպանական թիմերը: Ակումբներից յուրօրինակ ռեկորդակիրներ են «Բարսելոնը», «Վալենսիան», «Լիվերպուլը», «Յուվենտուսը» եւ «Ինտերը», որոնք 3-ական անգամ նվաճել են ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը:

ԲԿՄԱ-ի երկրպագուները նշեցին հաղթանակը

Ինչպես եւ սպասվում էր, ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի նվաճումը մեծ խանդավառություն էր առաջացրել ԲԿՄԱ-ի երկրպագուների շրջանում, որոնք խաղից անմիջապես հետո դուրս էին եկել Մոսկվայի փողոցները եւ տոնում էին աննախադեպ հաղթանակը: Նրանք Տվերսկայա փողոցից մինչեւ Կարմիր հրապարակ ԲԿՄԱ-ի խորհրդանշաններով, դրոշակներով երթ էին կազմակերպել, որոնց ուղեկցում էին իրավապահ մարմինների աշխատակիցները: Թեեւ վերջիններիս զգոնությանը, քաղաքի առանձին հատվածներում, այնուամենայնիվ, որոշ անկարգություններ տեղի ունեցան, որի արդյունքում ոստիկանությունը ձերբակալել է 84 երկրպագուի: Գրանցվել են երկրպագուների առանձին բախումներ, ծեծկռտուք բարերից մեկում, ավտոմեքենայի եւ առեւտրական կրպակի ջարդում եւ այլն:

Մեծ բազմություն էր հավաքվել Շերեմետեւո օդանավակայանում, որտեղ երեկ վաղ առավոտյան վայրէջք կատարեց Լիսաբոնից Մոսկվա ժամանած ինքնաթիռը: ԲԿՄԱ-ի գլխավոր մարզիչ Վալերի Գազաեւին թիմի երկրպագուները ձեռքերի վրա տարան մինչեւ ավտոբուս:

Պոնոմարյովը հետնապահից վերածվեց առաջատարի

Մեկօրյա ընդմիջումից հետո Սոֆիայի շախմատային մրցաշարի մասնակիցները կրկին նստեցին խաղատախտակների մոտ: Ինչպես երեւում է, մեկօրյա հանգիստը բարերար ազդեցություն էր թողել շախմատիստների վրա: Բոլոր երեք պարտիաներն էլ արդյունավետ ելք ունեցան:

Դեռեւս երկու տուր առաջ աշխարհի նախկին չեմպիոն Ռուսլան Պոնոմարյովը եզրափակում էր մրցաշարային աղյուսակը, իսկ 6-րդ տուրից հետո ստանձնեց առաջատարի դերը: Նախորդ տուրում նա հաղթել էր Վեսելին Թոփալովին, իսկ երկրորդ շրջանի մեկնարկային տուրում պարտության մատնեց Վլադիմիր Կրամնիկին եւ 3,5 միավորով գլխավորեց աղյուսակը: Առայժմ մի տեսակ տսկերում է Վիշվանաթան Անանդը, որը դեռեւս հաղթանակ չի տոնել: Առաջին շրջանի բոլոր 5 պարտիաներն էլ նա ավարտել է ոչ-ոքի, իսկ 6-րդ տուրում զիջեց Թոփալովին ու 2,5 միավորով հայտնվեց աղյուսակը եզրափակողի դերում: Առաջին հաղթանակը տոնեց Հուդիթ Պոլգարը՝ պարտության մատնելով Մայքլ Ադամսին: Նրանք Կրամնիկի եւ Թոփալովի հետ վաստակել են 3-ական միավոր: Ընդհանրապես 6-րդ տուրի արդյունքները զգալիորեն սրեցին պայքարը մրցանակային տեղերի համար: 7-րդ տուրում կմրցեն Անանդն ու Կրամնիկը, Պոնոմարյովն ու Պոլգարը, Ադամսն ու Թոփալովը:

Տղիտակների «սեւ» օրը

6-րդ տուրի բոլոր 5 պարտիաներն էլ արդյունավետ ելք ունեցան: Դրանցից 4-ում հաջողության հասան սեւ խաղաքարերով հանդես եկող շախմատիստուհիները: Առաջատարի իր դիրքն ամրապնդեց առաջնությունում գերազանց հանդես եկող Լիլիթ Մկրտչյանը՝ սեւերով պարտության մատնելով Նունե Դարբինյանին: Առաջատարին կրնկակոխ հետապնդող Էլինա Դանիելյանն էլ իր օգտին հաղթանակ գրանցեց Նարինե Գասպարյանի հետ պարտիայում: Վերջինս արդեն երրորդ անընդմեջ պարտությունը կրեց: Դանիելյանն առաջատարից հետ է մնում կես միավորով:

Երրորդ հորիզոնական տեղափոխվեց Ս. Անդրեասյանը, որը սպիտակ խաղաքարերով հաղթանակ տարած միակ մասնակիցն էր: Նա պարտության մատնեց Ն. Աղինյանին եւ վաստակեց 4 միավոր: Սեւերով հաղթանակներ տարան նաեւ Ավանեսյանն ու Գալոյանը՝ առավելության հասնելով համապատասխանաբար Հայրապետյանի եւ Ալավերդյանի նկատմամբ:

Ջյուդոիստները սկսում են մրցավեճը

Ջյուդոյի Հայաստանի հավաքականը մեկնել է Ռոտերդամ, որտեղ կմասնակցի մարզաձեւի Եվրոպայի մեծահասակների առաջնությանը: Մեր հավաքականի կազմում տատամի դուրս կգան Եվրոպայի առաջնության մրցանակակիր Արմեն Նազարյանը (60 կգ), Էդգար Օհանյանը (66 կգ), Կարեն Մկրտչյանը (73 կգ) եւ ծանրքաշային Արթուր Գասպարյանը:

Դավիթ Մուրադյանը 13-րդն էր

Հարավային Կորեայի Բուսան քաղաքում մեկնարկել է ծանրամարտի աշխարհի պատանեկան առաջնությունը, որին մասնակցում են նաեւ հայ պատանի ծանրորդները: Մեր հավաքականից առաջինը մրցահարթակ դուրս եկավ 17-ամյա Դավիթ Մուրադյանը: Արարատցի ծանրորդը 56 կգ քաշային կարգում 23 մասնակիցների մեջ երկամարտի 229 կգ (101+128) արդյունքով գրավեց 13-րդ տեղը: Չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ չին ծանրորդ Բիաո Չենը՝ 276 կգ (120+156): Նույնպիսի արդյունք ցույց տվեց նաեւ վիետնամցի Հոանգան Թուանը, որը չեմպիոնին զիջեց ավելի ծանր քաշով: Բրոնզե մրցանակակիր դարձավ կորեացի Հում Յոնգ Լին 272 կգ (121+151): Նշենք, որ աշխարհի չեմպիոնի արդյունքը 11 կգ-ով զիջում է աշխարհի պատանեկան ռեկորդին: Այն պատկանում է չին ծանրորդ Չանգ Խիանգխիանգին:

Մինչեւ 48 կգ աղջիկների մրցավեճում աշխարհի չեմպիոն հռչակվեց 20-ամյա ճապոնուհի Շոկո Սոմիդան՝ 160 կգ (71+89): Արծաթե մրցանակակիր դարձավ մեքսիկուհի Կարոլինա Վալենսիան՝ 159 կգ (72+87): Բրոնզե մեդալն էլ նվաճեց թուրք Զիբել Օզխանը՝ 158 կգ (68+90):

Հարկ է նկատել, որ ճապոնացի մարզուհու արդյունքը բավական համեստ էր: Համեմատության համար նշենք, որ քաշային այդ կարգում աշխարհի ռեկորդը պատկանում է չին մարզուհի Մինգուան Վանգին, որը 2002 թ. Վարշավայում երկամարտում ցույց էր տվել 207 կգ արդյունք (92+115):

Բուսանում մեր հավաքականի կազմում մրցահարթակ դուրս կգան նաեւ 62 կգ քաշային Գեւորգ Կակոյանը, Տիգրան Մարտիրոսյանը (69 կգ) եւ գերծանրքաշային Արեն Հակոբյանը: Աղջիկների մրցավեճին կմասնակցի 69 կգ քաշային Հռիփսիմե Խուրշուդյանը, որը միջազգային մրցաշարերի որոշակի փորձ ունի:

Բռնցքամարտիկների հարուստ ավարը

Իրանում կայացած բռնցքամարտի միջազգային մրցաշարից մեդալների հարուստ ավարով տուն վերադարձան Հայաստանի հավաքականի բռնցքամարտիկները: Մեր մարզիկներից երկուսը՝ Աշոտ Հակոբյանը (81 կգ) եւ Արտակ Մալումյանը (91 կգ) հաղթելով բոլոր մրցակիցներին, կանգնեցին պատվո պատվանդանի ամենավերին աստիճանին: Գաբրիել Տոլմաջյանը, Հրաչյա Ջավախյանը եւ Անդրանիկ Հակոբյանը գրավեցին 2-րդ տեղը՝ միայն եզրափակիչում զիջելով մրցակիցներին: Արտյոմ Հովհաննիսյանը, Էդգար Մանուկյանը եւ Սամվել Մաթեւոսյանը դարձան 3-րդ մրցանակակիրներ:

Թիմային հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց Իրանի առաջին հավաքականը: 2-րդ տեղում Հայաստանի ընտրանին էր:

Հայ թիավարները եզրափակիչ չմտան

Լեհաստանի Պոզնան քաղաքում անցկացված թիավարության աշխարհի գավաթի խաղարկության առաջին փուլին մասնակցեցին նաեւ հայ թիավարողները: Արամ Անդրեասյան-Սարգիս Միրիջանյան երկյակը 200 եւ 500 մ մրցատարածություններում հաջողաբար հաղթահարելով նախնական փուլերի արգելքները, մտել էր կիսաեզրափակիչ: Այս փուլում մեկնարկի դուրս եկած 9 զույգերի մեջ մեր երկյակը գրավեց 6-րդ տեղը եւ դուրս մնաց հետագա պայքարից: Պարգեւների համար մրցավեճը շարունակելու իրավունք էին ստանում 3 լավագույնները:

Մեկ տեղանոց բայդարկաների մրցումների նախնական փուլում 200 մ մրցատարածությունում Արամ Անդրեասյանը գրավեց 2-րդ տեղը:

Ընտրվեցին ամենասեքսուալ թենիսիստները

Բրիտանական The Magazine թենիսի ամսագրի հարցման արդյունքներով ռուսաստանցիներ Մարիա Շարապովան եւ Մարատ Սաֆինը ճանաչվել են ամենասեքսուալ թենիսիստուհի եւ թենիսիստ: Հարցմանը մասնակցել է ավելի քան 50 հազար մարդ, որի արդյունքում ընտրվել են լավագույն տասնյակները: Գլխավոր պայմանն այն էր, որ մրցույթին մասնակցող թենիսիստ-թենիսիստուհիները վերջին մեկ տարվա արդյունքներով պետք է տեղ զբաղեցնեին դասակարգման ցուցակի 100 լավագույնների ցանկում:

Անցյալ տարի նմանատիպ հարցման հաղթողներ էին ճանաչվել Սլովենիայի ներկայացուցիչ Դանիելա Հանտուկովան եւ ամերիկացի Ջեյմս Բլեյկը: Այս տարի Հանտուկովայից բացի, Շարապովան գերազանցեց նաեւ արգենտինացի Գիզել Դուլկոյին եւ իր հայրենակցուհի Ելենա Դեմենտեւային: Սաֆինի գլխավոր հակառակորդներն էին գերմանացի Թոմի Հաասը, ավստրալացի Մարկ Ֆիլիպուսիսը եւ ամերիկացի Էնդի Ռոդիկը:

Դեպի Էլբրուս լեռնագնացությունն ավարտվեց

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի աջակցությամբ ՀՀ ալպինիզմի ազգային ֆեդերացիան իրականացրեց լեռնագնացություն դեպի Էլբրուս, որը տեղի ունեցավ 2005 թվականի մայիսի 3-13-ը:

Շուրջ 600 լեռնագնացներ 15 երկրներից (ԱՊՀ եւ այլ) մասնակցում էին արշավին: Հիմնական նպատակն էր տոնել Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում մեծ հաղթանակի 60-ամյակը՝ Էլբրուսի գագաթից համայն մարդկությանը ահաբեկչության դեմ պայքարի եւ խաղաղության կոչ անելով:

Հայաստանի թիմի կազմում էին Հայկ Տոնոյանը, Տիգրան Ներսիսյանը, Տիգրան Խաչատրյանը (Հայաստանից), Լեւ Սարկիսովը (Վրաստանից) եւ Արթուր Կարապետյանը (Ռուսաստանից): Հայկական թիմը այս արշավը նվիրում էր նաեւ Միավորված ազգերի կազմակերպության 60-ամյակին ու ՄԱԿ-ի կողմից հռչակված սպորտի եւ ֆիզիկական դաստիարակության միջազգային տարվան:

Ալպինիստները մայիսի 5-ին հասել են Կաբարդինո-Բալկարիայի Էլբրուսի շրջան: Մայիսի 6-ին տեղի է ունեցել արշավի հանդիսավոր բացումը: Մայիսի 6-9-ը ժամանակահատվածը ալպինիստները օգտագործել են մարզումների համար: Անբարենպաստ եղանակի պատճառով ալպինիստները Էլբրուսի արեւմտյան՝ առավել բարձր գագաթը (5642մ) նվաճել են մայիսի 10-ին: Այնտեղ բարձրացրել են ՄԱԿ-ի եւ Հայաստանի հանրապետության դրոշները: Արշավախումբը Երեւան է վերադարձել մայիսի 13-ին:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Աշխարհի 500 խոշորագույն ընկերություններից 225-ն ամերիկյան են

Երկրորդ տեղում Մեծ Բրիտանիան է 37 ընկերություններով

«Դենգի» ռուսաստանյան հանդեսը վերջին համարում տպագրել է աշխարհի խոշորագույն 500 ընկերությունների մասին տեղեկություններ: Մասնավորապես, անցյալ տարվա դրությամբ, էներգակիրների գների ռեկորդային բարձրացումների արդյունքում աստղաբաշխական շահույթներ են ստացել որոշ ընկերություններ, որոշներն էլ հսկայական վնասներ են կրել: Բայց մասնագետների կանխատեսումների համաձայն, նավթային գների ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության եւ արժեթղթերի շուկայի վրա նվազում է:

2003 թվականին ներդնողների մեծ մասը հույս ուներ, թե համաշխարհային տնտեսության աճի տեմպերը կարագանան, բայց 2004 թ.-ը մեծ կասկածներ առաջացրեց: Ու, չնայած աշխարհի տարբեր ֆոնդային շուկաներում ընդհանուր առմամբ ինդեքսների արգելակմանը, համաձայն ամսագրի, համաշխարհային մասշտաբով խոշորագույն ընկերությունների կապիտալացումը վերջին տարում շարունակեց աճել՝ 6 տոկոսով (18 տրիլիոն դոլարի չափով):

Կապիտալացման աճի առումով հիմնական ներդրումն արել են եվրոպական ընկերությունները, որոնց շուկայական արժեքն ավելացել է 700 մլրդ դոլարով, մոտ 13 տոկոս: Ամերիկյան խոշոր ընկերությունների կապիտալացումը աճել է միայն 4 տոկոսով՝ 400 մլրդ դոլար: Իսկ ասիական ընկերությունները զգալի կրճատել են իրենց ներկայությունը շուկայում գլխավորապես Ճապոնիայի պատճառով, քանի որ ճապոնական ընկերությունները կրճատել են իրենց կապիտալիզացիան մոտ 150 մլրդ դոլարով: Ամեն դեպքում, Միացյալ Նահանգները մնում է աշխարհի ֆոնդային խոշորագույն տերությունը. ամերիկյան ընկերություններին է բաժին ընկնում աշխարհի 500 խոշորագույն ընկերությունների կապիտալացման կեսից ավելին: Ի դեպ, 500 խոշորագույնների ընտրության ստորին սահմանը ընկերության շրջանառության 10.4 մլրդ դոլարի փոխարեն դարձել է 12 մլրդ:

Համաձայն հանդեսի, համաշխարհային տնտեսության աճին խոչընդոտում են նավթային բարձր գները: Ընդ որում, նավթ արտահանող երկրների կազմակերպությունը՝ ՕՊԵԿ-ն անգամ չի հաջողել գների կայունացման հարցում. անցյալ տարվա ապրիլ ամսից մինչեւ այս տարվա ապրիլ նավթի գները բարձրացել են 40 տոկոսով: Եվ եթե շատ ընկերությունների համար սա բացասական գործոն է, ապա նավթագազային ընկերությունները դրանով ամրապնդեցին վարկանիշային ցուցակում իրենց առաջատար տեղը: Միեւնույն ժամանակ խոշորագույն 100 ընկերությունների մեջ մտնող նավթագազայինները միջին հաշվով ունեցել են մոտ 50 տոկոս մաքուր շահույթ այն դեպքում, երբ մյուս ընկերությունների համար այն կազմել է 10-30 տոկոս:

Թեեւ նավթագազային ընկերությունները աստղաբաշխական եկամուտներ են ստանում, ամեն դեպքում, հեռանկարում նման իրավիճակ չի լինի, որովհետեւ նավթի հետախուզված պաշարների աճ չի ունենա այդ ընկերությունների մեծ մասը: Եվ քանի որ նավթային նոր հանքավայրերի հետազոտություններն ու ձեռքբերումը բավականին մեծ ծախսեր կպահանջեն, արդեն այսօր նավթային ընկերություններում միջոցներ ներդնելը երկարաժամկետ առումով կարող է կտրուկ կրճատվել:

Ամեն դեպքում, աշխարհի 500 խոշորագույն ընկերությունների ցուցակում բավականին երկար ժամանակ դրամագլխի ծավալով առաջին տեղում է «General Electric» ընկերությունը, որն իր կապիտալացման մեկ տարվա ընթացքում մեծացրել է՝ հասցնելով մինչեւ 380 մլրդ դոլար: Երկրորդ տեղում նավթային «Exxon Mobil» ընկերությունն է, երրորդը բարձր տեխնոլոգիաների արտադրությամբ զբաղվող «Micrososft» ընկերությունն է:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ADVERTISEMENT

PA Government Services Inc. is implementing a three-year USAID funded Program for Institutional and Regulatory Strengthening in Armenia. The project aims to develop (a) more effective legislative and regulatory framework, and (b) more effective and transparent water management institutions in Armenia.

PA Government Services Inc. is seeking candidates for the full-time position of water resources economist.

Main responsibilities will include:

- Experience in water resources economics is helpful, but not essential;
- Ability to perform calculations related to preparing cost estimates, and making forecasts of costs associated with programs in the water sector;
- Financial analysis of institutional operations (budgeting, costing, sourcing of funding, etc.);
- Assessment of tariffs, licenses, and fees related to water systems operations;
- Evaluation of tax-based revenue sources;
- Developing models of organizational structure, estimating costs of operation and maintenance of organizations, costing of functional activities of organizations, budgeting and forecasting of organizational needs;
- Preparing and presenting forecasts of costs;
- Assist in finalizing and implementation of the proposed water use permitting guidelines and water resources fee strategy;
- Assist in training and other institutional strengthening activities in Yerevan and in the river basins regarding water use permitting, inter-agency cooperation, and other themes,
- Active and lively team worker, prepared to bring innovative thinking to assignment, and
- Ability to travel around country and to interact and communicate effectively with government agencies in Yerevan and throughout Armenia will be necessary;

Required qualifications:

- Higher University degree
- Professional knowledge and extensive working experience in the corresponding field
- Strong knowledge of the Armenian Water Code
- Previous experience in USAID projects or development work is an asset
- Strong teamwork and communication skills
- Fluency in English is highly desirable (both verbal and written)
- Facility with use of computer programs, Microsoft Office (WORD, EXCEL, etc.) and communication systems

Starting Date:

The tentative starting date is June 1, 2005.

Application Procedures:

Interested applicants should send a resume to Ms. Lilit Harutyunyan ***Lilit.Harutyunyan@paconsulting.am*** with copy to Vahagn Tonoyan ***Vahagn.Tonoyan@paconsulting.am*** by COB May 25, 2005. Only shortlisted candidates will be contacted. No phone inquires, please.

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ

ՁԼՄ-ների մրցույթ

«ՈՉ-ՈՔ ՉԻ ԱՆՏԵՍՎՈՒՄ»

United Nations 60 A Time for Renewal

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակը Երեւանի մամուլի ակումբի հետ համագործակցաբար հայտարարում է տպագիր և էլեկտրոնային լրագրողների մրցույթ:

Մրցույթը կազմակերպվում է ՄԱԿ-ի 60-ամյակի և սեպտեմբերին Նյու Յորքում կայանալիք Համաշխարհային գագաթաժողովի շրջանակներում: Այն նվիրվում է Հազարամյակի զարգացման նպատակների (ՀԶՆ) իրականացման բնագավառում ձեռք բերած նվաճումներին: ՀԶՆ-երը բխել են 2000 թ. Հազարամյակի հռչակագրից՝ վերջնաժամկետ ունենալով 2015 թվականը:

Հազարամյակի զարգացման նպատակներն են.

1. **Ծայրահեղ աղքատության և սովի վերացում**
2. **Տարրական կրթության համընդհանուր մատչելիություն**
3. **Գենդերային հավասարության օժանդակություն և կանանց լիազորությունների ընդլայնում**
4. **Երեխաների մահացության նվազեցում**
5. **Մայրերի առողջության բարելավում**
6. **Պայքար ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, մալարիայի և այլ հիվանդությունների դեմ**
7. **Շրջակա միջավայրի կայունության ապահովում**
8. **Զարգացման համար գլոբալ համագործակցության ստեղծում**

«ՈՉ-ՈՔ ՉԻ ԱՆՏԵՍՎՈՒՄ» կարգախոսը նշանակում է, որ ոչ մի հայ չի անտեսվելու այս նպատակների իրականացման գործընթացում: Այս կարգախոսը ՄԱԿ-ի երկրի մակարդակով տարվող միջոցառումների հիմնական նպատակն է:

Այս համատեքստով ակնկալվող լրատվական նյութը պետք է առնչվի Հայաստանում ՄԱԿ-ի կողմից իրականացվող միջոցառումների հեռանկարներին, ՄԱԿ-ի հաստատություններում Հայաստանի ունեցած դերի և գրաված դիրքի, ինչպես նաև երկրում ՀԶՆ-երի կատարման վիճակի եւ այն միջոցառումների մասին, որ իրականացվում են հայտարարված նպատակների իրագործման ուղղությամբ: Դրանք կարող են լինել հոդվածներ, վերլուծական նյութեր, ռադիո (հեռուստահաղորդաշար, ինտերնետային կայքեր) էջեր և այլն:

Նախատեսվում են հետեւյալ մրցանակները, որ պետք է շնորհվեն Երեւանի մամուլի ակումբի ամենամյա հանդիսավոր մրցանակաբաշխության (հուլիս 2005թ.) ժամանակ.

I - այցելություն ՄԱԿ-ի Ժնեւյան գրասենյակ
II - $100 (ամերիկյան դոլար)
III - $100 (ամերիկյան դոլար)

Հատկապես ողջունելի է Հայաստանի մարզերի թղթակիցների մասնակցությունը մրցույթին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել՝ *ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի հանրային տեղեկատվության վարչություն հետեւյալ հասցեով՝ Հայաստան, Երեւան-375010, Պ. Ադամյան 14: Հեռ.* ***56 02 12, 58 00 32,*** *էլ-փոստ.* ***dpi@undpi.am***

ARMENTEL
ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

Հայտարարություն

«Արմենտելը» հայտարարում է բաց մրցույթ տնտեսական ապրանքների (լայն տեսականի) մատակարարման համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները, ինչպես նաեւ անհատ ձեռնարկատերեր:

Մրցույթի առաջարկները կգնահատի մրցութային հանձնաժողովը, որը որոշումներ կընդունի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հաղթողին որոշելու կարգը (գնահատման չափանիշները) մանրամասն նկարագրված է «Մրցույթի կանոնակարգ-մրցույթի պայմաններ»-ում, որի պատճենը շահագրգիռ անձինք կարող են ստանալ, ինչպես նաեւ հայտերը ներկայացնել 2005 թ.-ի մայիսի 20-ից մինչեւ հունիսի 21-ը՝ ամեն աշխատանքային օր, ժամը 10.00-16.00, «Արմենտել» ՀՋ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ.՝ 374 10 28-70-66:

Մրցույթի հայտերի բացման նիստը տեղի կունենա 2005 թ.-ի հունիսի 27-ին, ժամը 11.00-ին, հետեւյալ հասցեով. Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան 375014, «Արմենտել» ՀՋ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, առաջին հարկ, 13 սենյակ, իսկ մրցույթի հայտերի ամփոփիչ նիստը՝ 2005 թ.-ի հուլիսի 25-ին, ժամը 15.00-ին, նույն հասցեով:

Պարտադիր ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկ

1. Պետ. ռեգիստրի վկայականի պատճեն,
2. բանկային երաշխավորագիր (բնօրինակը),
3. որակը հաստատող սերտիֆիկատներ:

Մրցույթում հաղթող ճանաչված հայտատուի հետ պայմանագիր կկնքվի արձանագրությունը ստորագրելու օրվանից 45 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ
ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Welcome to Bizet Dot Bizet
www.bizet.bz

Դատարանի վարույթում է գտնվում Արեգնազան Մուրադյանի դիմումը՝ ***Էդուարդ Ալիկի Գրիգորյանին*** (ծնված 1958 թ., վերջին հայտնի բնակության վայրն է Երեւանի Վ. Համբարձումյան փողոցի 8/1 շենքի թիվ 40 բնակարանը) անհայտ բացակայող ճանաչելու պահանջի մասին:

Խնդրում ենք բոլոր կազմակերպություններին եւ քաղաքացիներին Էդուարդ Ալիկի Գրիգորյանի վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան կամ զանգահարել 24-01-61 հեռախոսահամարով:

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO
www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 05. 2005 Գինը՝ 100 դրամ